

Latvijas bibliotēku notikumu apskats (2008.gada aprīlis–jūnijs)

Biznesa augstskola "Turība" dāvina Cēsu Valsts ģimnāzijai bibliotēkas rekonstrukcijas projektu

4.aprīlī biznesa augstskola "Turība" Cēsu Valsts ģimnāzijai un Cēsu domei pasniedza dāvanu — ģimnāzijas bibliotēkas rekonstrukcijas projektu, kura autore ir arhitekte Māra Steķe. Projekta realizācija būs ieguvums ne tikai skolēniem un studentiem, bet visai Cēsu sabiedrībai, jo rekonstruētajā bibliotēkā būs iespēja iekļūt ar ratiņkrēsliem.

Pagājušajā gadā uz bibliotēkas rekonstrukcijas un jaunu telpu izbūves nepieciešamību norādīja Cēsu Valsts ģimnāzijas direktore Gunta Bērziņa. Pateicoties "Turības" vēlmei izteikt atzinību saviem partneriem un atbalstītājiem, par godu piecu gadu sadarbībai pagājušā gada septembrī sākās ģimnāzijas projekta izstrāde, un darbs pie tā turpinājās vairāk nekā pusgadu.

"Turības" filiāle Cēsu Valsts ģimnāzijas telpās darbojas kopš 2002.gada. Nākamajā studiju gadā Cēsis kļūs par pirmo "Turības" reģionālo studiju centru, kurā varēs apgūt profesionālā bakalaura studiju programmu "Tiesību zinātnes".

(Informāciju sagatavoja Biznesa augstskolas "Turība" sabiedrisko attiecību vadītāja Inese Blaune)

Bibliotēkai Rēzeknes rajonā izsūtīt 29 logu stiklus

3.aprīlī Rēzeknes rajona Čornajas pagasta Ratnieku bibliotēkai izsūtīti 29 logu stikli.

Noziedzīgais nodarījums noticis diennakts gaišajā laikā, pastāv aizdomas, ka logu stiklu izsūtīšanā piedalījušies bērni.

Notikušā apstākļi un materiālais zaudējums tiek noskaidroti. Sākts kriminālprocess.

(Einārs Dervinieks, LETA, 04.04.2008.)

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors LTV-1 raidījumā "100 g kultūras"

7.aprīlī, plkst. 19.30 LTV-1 kanālā raidījumā "100 g kultūras" viesojās Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) direktors Andris Vilks. A.Vilks runāja par LNB stratēģiju un nākotnes vīzijām, kā arī skaidroja, ko nozīmē iekļaušanās kopīgā *Gaismas tīklā*. Raidījumu iespējams

noskatīties LTV arhīvā www.ltvvarhivs.lv sadaļā "Kultūra" → "100 g kultūras" (<http://tvvarhivs.ltv.lv/ltv/3/166/desc/5005>).

Notiek Starptautiskās reproducēšanas tiesību organizāciju federācijas tikšanās

Sakarā ar reprogrāfiskās reproducēšanas jautājumu sakārtošanas akūto nepieciešamību, **9.aprīlī** Autortiesību un komunikēšanas konsultāciju aģentūras/Latvijas Autoru apvienības (AKKA/LAA) telpās, A.Čaka ielā 97 notika Starptautiskās reproducēšanas tiesību organizāciju federācijas (*The International Federation of Production Rights Organisations, IFRRO*) Eiropas Attīstības darba grupas tikšanās ar reprogrāfiskās reproducēšanas procesa sakārtošanā ieinteresētajām Latvijas organizācijām.

Lai gan jau kopš 2001.gada 1.janvāra LR Autortiesību likumā ir noteiktas tiesības saņemt atlīdzību par autoru darbu kopēšanu ar kopējamajām iekārtām, ne autori, ne preses un grāmatu izdevēji par reprogrāfiskās reproducēšanas procesā izmantotajiem darbiem atlīdzību nesaņem. Apzinoties, ka kopēšana notiek ļoti lielos apjomos, ir skaidrs, ka gan autori, gan izdevēji nesaņem būtisku ienākumu daļu.

Ministru kabineta noteikumu projekts, kas ļautu šo situāciju sakārtot, nav sagatavots jau septiņus gadus. Bez šādiem noteikumiem likumā paredzētās tiesības nevar tikt īstenotas, tātad Latvija jau gadiem nepatiesi atsauca uz sakārtoto autortiesību likumdošanu.

Tikšanās bija vēl viens centiens šo nesakārtoto jomu noregulēt, pievēršot gan atbildīgo valsts institūciju, gan ieinteresēto sabiedrisko institūciju un plašsaziņas līdzekļu uzmanību.

Savukārt **8.aprīlī** IFRRO ģenerālsēkretārs Olavs Stokmo tikās ar LR Kultūras ministrijas pārstāvjiem, lai pārrunātu samilzušo situāciju.

(Informāciju sagatavoja AKKA/LAA Komunikācijas nodaļas vadītāja Iveta Ratinika)

Rīga pretendē uz tiesībām 2010.gadā saukties par Pasaules grāmatu galvaspilsētu

10.aprīlī Rīga oficiāli tika apstiprināta par vienu no septiņām kandidātēm Pasaules grāmatu galvaspilsētas titulam 2010.gadā, ko ik gadu piešķir UNESCO.

Rīgas pieteikumu sagatavoja Latvijas Grāmatnieku ģilde (LGG) sadarbībā ar Rīgas domi un Latvijas Nacionālo bibliotēku.

Rīgas piedāvātās grāmatu popularizēšanas un lasīšanas veicināšanas programmas nosaukums — "Pasaules radišana caur grāmatu". Tajā līdzās jau tradicionāliem pasākumiem — Dzejas dienām, Prozas lasījumiem, Latvijas Literatūras centra un Latvijas Bērnu literatūras centra aktivitātēm — tika iekļautas ar lasīšanas veicināšanu saistītas izstādes, konferences un citas akcijas.

Saskaņā ar LGG sniegto informāciju tās plānots īstenot pastāvošo Valsts kultūrkapitāla fonda un Rīgas domes mērķprogrammu ietvaros, piesaistot arī līdzfinan-

sējumu no izdevējiem, grāmatirgotājiem un citiem uzņēmējiem, kuri izprot lasīšanas nozīmi sabiedrības attīstībā.

Pasaules grāmatu galvaspilsētas statuss kopš 2001. gada tiek piešķirts pilsētai, kas iesniegusi veiksmīgāko plānu dažādām ar lasīšanu un grāmatu popularizēšanu saistītām aktivitātēm laikā no vienas Pasaules grāmatu un autortiesību dienas, kas tiek svinēta 23.aprīlī, līdz nākamajai.

Piemērotāko kandidāti Pasaules grāmatu galvaspilsētas titulam izvēlas komisija, kurā ietilpst pārstāvji no UNESCO, Starptautiskās Grāmatizdevēju asociācijas, Starptautiskās bibliotēku asociāciju un institūciju federācijas un Starptautiskās Grāmatu tirgotāju federācijas.

Pirmā Pasaules grāmatu galvaspilsētas titulu 2001. gadā ieguva Madride. 2002.gadā šis tituls tika piešķirts Aleksandrijai, 2003.gadā — Deli, 2004.gadā — Antverpenei, 2005.gadā — Monreālai, 2006.gadā — Turīnai, 2007.gadā — Bogotai, 2008.gadā — Amsterdamai un 2009.gadā — Beirūtai.

LGĢ pārstāvis uzsvēra, ka Rīgu konkursā par Pasaules grāmatu galvaspilsētas titulu sagaidīs sīva konkurence — šim statusam pieteikušās Gvadalahara, Lisabona, Ļubjana, Sanktpēterburga, Vīne un Vellingtona. Liela daļa no šīm pilsētām kultūras programmām spēj atvēlēt visai ievērojamus finanšu līdzekļus.

Ja Rīgas kandidatūra šajā pieteikumu kārtā netiks izvēlēta, LGĢ sola gatavot atkārtotu pieteikumu, jo uzskata, ka mērķtiecīga grāmatu un lasīšanas veicināšanas programma sabiedrībai ir ļoti nepieciešama.

(Aila Ādamsons, LETA, 10.04.2008.)

Talsu Galvenajā bibliotēkā pasniegta Aleksandra Pelēča literārā prēmija

10.aprīlī Talsu Galvenajā bibliotēkā pasniedza Aleksandra Pelēča literāro prēmiju. Šogad prēmijai tika izvirzītas desmit Talsu novadu raksturojošas grāmatas.

Pēc žūrijas komisijas vērtējuma Aleksandra Pelēča literāro prēmiju piešķir Lūcijas Ķuzānes grāmatai "Aleksandrs: dzejnieks un viņa laiks: draugu atmiņas un izjūtas" (Daugava, 2007).

Lasītāju balsojumā visaugstāko vērtējumu saņēma Tīca Dzintarkalna grāmata "Notikumi un ainas no Talsu un apkārtnes dzīves" (A.Pelēča lasītava, 2006).

Aleksandra Pelēča prēmija tika nodibināta 2000. gadā sakarā ar dzejnieka 80.dzimšanas dienu. To piešķir Talsu pilsētas dome ik pēc diviem gadiem aprīlī — A.Pelēča dzimšanas dienas atceres laikā. Prēmiju piešķir par mākslinieciski augstvērtīgiem darbiem prozā, dzejā, publicistikā, literatūrzinātnē, kuros atspoguļots

ieguldījums A.Pelēča daiļrades pētniecībā un popularizēšanā, un kuri veltīti Talsu pilsētai, novadam. Prēmijas kopējā summa ir 300 lati. Par prēmijas piešķiršanu lemj žūrijas komisija 9 cilvēku sastāvā.

Ar prēmijai izvirzītajām grāmatām ikviens varēja iepazīties Talsu Galvenajā bibliotēkā, kā arī nobalsot par sev visvairāk iepatikušos grāmatu.

(Informāciju sagatavoja Talsu pilsētas domes sabiedrisko attiecību speciāliste Inguna Pekmane)

Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā viesojas kolēģi no Šauļiem

11.aprīlī Latvijas Akadēmisko bibliotēku (LAB) apmeklēja Šauļu Universitātes bibliotēkas (ŠUB) delegācija 15 cilvēku sastāvā bibliotēkas direktores Loretas Burbaites vadībā.

ŠUB dibināta 1948.gadā. Tā ir galvenais Šauļu Universitātes studiju un pētniecības darba informācijas resursu centrs. Studentu un pasniedzēju rīcībā ir aptuveni 400 tūkstoši iespaiddarbu un citu informācijas resursu.

Lietuviešu kolēģi kopā ar LAB direktori V.Koceri

Lietuvas un Latvijas bibliotēku sadarbība turpinās. Stāv: Lietuvas vēstnieks Latvijā A.Vinkus

2004.gadā LAB darbinieki kopā ar citiem Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas bibliotekāriem apmeklēja ŠUB, iepazīnās ar tās krājumu un lietotāju apkalpošanu, kā arī ar informācijas tehnoloģijām bibliotēkā.

ŠUB darbiniekus interesēja LAB Rokrakstu un reto grāmatu nodaļas krājuma organizēšanas un saglabāšanas jautājumi. LAB direktores vietnieks krājuma digitalizācijas jautājumos Valdis Mazulis sniedza informāciju par krājuma digitalizāciju un iepazīstināja ar jaunajām tendencēm krājuma saglabāšanā. Kolēģi no abām bibliotēkām dalījās lietotāju apkalpošanas pieredzē.

L.Burbaite informēja tikšanās dalībniekus par ŠUB centrālās ēkas modernizācijas gaitu, kas Lietuvā tiek veikta par Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļiem.

Pieredzes apmaiņas pasākumā piedalījās arī Lietuvas Republikas vēstnieks Latvijā Antans Vinkus. Vēstnieka kungs atzinīgi novērtēja LAB un tās direktores Ventas Koceres darbību Lietuvas Republikas zinātnes, literatūras un kultūrvēstures tradīciju popularizēšanā Latvijā.

(Informāciju sagatavoja LAB zinātniskā sekretāre Ilga Šveice)

Improvizācijas ar grāmatām Rīgas Dzelzeļa stacijā

No 11. līdz 13.aprīlim Rīgas Dzelzeļa stacijas centrālajā zālē bija skatāma izstāde — hepenings "Spēles ar grāmatu", kurā jauniešu improvizācijas teātra studija "Laiva" un ansambļa "Altera Veritas" mūziķis Marko Ojala interesantā un netradicionālā formā atklāja grāmatu mākslas konkursam "Zelta Ābele" nominēto izdevumu pievilcību.

"Spēles ar grāmatu" tapa ar a/s "SEB banka" un t/c "Origo" atbalstu.

T/c "Origo" direktors Aleksandrs Nemirovskis atzinis, ka šādā veidā izdevies noorganizēt izstādi arī plašākai un ļoti "skrienošai" sabiedrības daļai, kurus ar aktieru un mūzikas palīdzību var uz brīdi apstādināt un ļaut izbaudīt mākslu.

(Informāciju sagatavoja Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas izpilddirektore Dace Pugača)

Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā viesojas Gētes institūta pārstāvis

14.aprīlī Liepājas Centrālo zinātnisko bibliotēku (LCZB) apmeklēja Gētes institūta Rīgā Valodas nodaļas vadītājs Rainers Būcs. Viņš interesējās par lasītāju apkalpošanu, literatūras izplatību un bibliotēkas nozīmi sabiedrībā.

R.Būca kungs ar bibliotēkas vadību apsprieda un vienojās par iespējām un virzieniem turpmākai bibliotēkas sadarbībai ar Gētes institūtu. Bibliotēkai tika uzdāvināti bukleti par mācību iespējām Vācijā, labas mācību grāmatas piecos laidienos komplektā ar diskiem valodas apguvei, kā arī vispārīzglītojošas grāmatas par Vāciju, tās vēsturi, literatūru un filma par Vācijas pilsētām.

(Informāciju sagatavoja LCZB direktora vietniece Aina Kraučē)

G.Berelis dalās pieredzē par lasīšanu elektroniskā formātā

Gūtenberga galaktikā — Guntis Berelis

15.aprīlī Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Baltajā zālē notika diskusijkluba "Gūtenberga galaktika" sanāksme "**E-teksts, e-lasīšana**", kurā viesojās literatūrzinātnieks, žurnāla "Karogs" redaktors Guntis Berelis.

Vai grāmatu lasīšanas tradīcija ir tik sena, kā pieņemts uzskatīt? Vai un kā dators un internets šo tradīciju mainījuši un turpina ietekmēt?

Sanāksmē varēja uzzināt, kādas ir iespējas lasīt datorā, plaukstdatorā, mobilajā telefonā un kā šo nodarbi vērst ērtu un patīkamu, kā arī iepazīties ar tā saucamajiem e-nolasītājiem (*e-readers*) — īpašām ierīcēm, kas paredzētas vienīgi elektronisko grāmatu lasīšanai: *Sony PRS, The Jinke, IBook, Cybook, Amazon Kindle*. Vienu no šādiem e-lasītājiem — *Bookeen Cybook* — varēja izmēģināt arī praktiski.

G.Berelis skaidroja šīs pēkšņās un straujās attīstības iemeslus, raksturoja *e-ink* displeju nākotnes iespējas, sniedza arī nelielu ieskatu interneta bibliotēku un grāmatveikalu vēsturē un pašreizējā situācijā.

Timekļa vietnē <http://minotours.wordpress.com/> var iepazīties ar G.Bereļa emuāru jeb *blogu* "E-teksts: grāmata un dators".

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļa)

Automatizēta grāmatu izsniegšana — arī izglītības iestāžu bibliotēkās

16.aprīlī Ventspils 1.ģimnāzijas bibliotēkā sākās automatizēts grāmatu izsniegšanas un saņemšanas process.

Ventspils 1.ģimnāzijas bibliotēkas automatizācija — krājuma datu ievade Kurzemes virtuālajā kopkatalogā, grāmatu svītrkodēšana un lasītāju datu ievade Vienotajā lasītāju datubāzē — tika veikta Ventspils 1.ģimnāzijas, Ugāles, Piltenes un Ventspils bibliotēkas kopprojekta ietvaros. Projektu finansēja valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas", to vadīja Ventspils bibliotēka.

Grāmatu izsniegšanas un saņemšanas procesa automatizācija, pirmkārt, padara ērtāku izsniegto grāmatu reģistrāciju, otrkārt, informācijas lietotājs, ja viņam darbā vai mājās ir internetslēgums, Kurzemes virtuālajā kopkatalogā <http://katalogs.biblioteka.lv/>

ventspils.lv var pārliecināties, vai interesējošās grāmatas vai cita materiāla eksemplārs ir pieejams bibliotēkā vai izsniegts kādam lasītājam uz mājām. Bibliotēkaram automatizēta grāmatu izsniegšana un saņemšana uzlabo iespējas pārvaldīt krājumu un informēt lasītājus par interesējošās grāmatas nodošanas termiņu.

Īstenotais projekts ir nozīmīgs arī bibliotēku nozares attīstībā kopumā. Ventspilī izveidotais publiskās skolas bibliotēkas sadarbības modelis un iegūtā pieredze tiek izmantota Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas ietvaros īstenotās skolu bibliotēku informācijas sistēmas izveidē.

(Informāciju sagatavoja Ventspils 1.ģimnāzijas bibliotekāre Vija Draviņa un Ventspils Galvenās bibliotēkas direktore Margarita Marcinkeviča)

LNB Atbalsta biedrība rīko konferenci "Bibliotēka zināšanu sabiedrībā"

18.aprīlī Rīgas Latviešu biedrības namā notika Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrības rīkotā konference "Bibliotēka zināšanu sabiedrībā", lai rosinātu sabiedrībā diskusiju par "jauno" Nacionālo bibliotēku un pārrunātu iespējas, ko Latvijai paver Nacionālās bibliotēkas projekts.

Konferencē sabiedrības viedokļu līderi un bibliotēku nozares profesionāļi diskutēja par bibliotēkas esošo un nākotnes piedāvājumu — jauniem, mūsdienu indivīda vajadzībām atbilstošiem bibliotēkas pakalpojumiem. Tā bija iespēja dalīties pieredzē un viedokļos par bibliotēkas jauno lomu zināšanu sabiedrības veidošanā, Latvijas ekonomiskajā attīstībā un konkurētspējas celšanā. Konferencē piedalījās LNB direktors Andris Vilks, Latvijas Bankas prezidents Ilmārs Rimšēvičs, bijušais Zviedrijas Karaliskās bibliotēkas direktors Tomass Lidmans, SIA "Lattelecom Technology" izpilddirektors Valdis Lokenbahs, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes grupas locekle Maija Andersone, žurnālists Pauls Raudseps, rakstniece Inese Zandere un citas sabiedrībā zināmas personas.

Konference notika vēsturiskā dienā — 18.aprīlī, kad pirms 10 gadiem Jaunajā Rīgas teātrī sanāca kopā sabiedrības un inteliģences pārstāvji un vienojās, ka LNB projekta atbalstam jāveido sabiedriska kustība — LNB Atbalsta fonds.

Latvijas Valsts prezidenta Valda Zatlera apsveikuma runa un Latvijas Bankas prezidenta Ilmāra Rimšēviča uzruna konferencē publicēta LNB tīmekļa vietnē sadaļā "Sākumlapa" → "Uzzini vairāk par jauno LNB!" → "Runas, raksti un viedokļi" (<http://www.lnb.lv/lv/visparigi/uzzini-vairak-par-jauno-lnb/runas-raksti-un-viedokli/valda-zatlera-runa> un <http://www.lnb.lv/lv/visparigi/uzzini-vairak-par-jauno-lnb/runas-raksti-un-viedokli/ilmara-rimsevica-runa>).

(Informāciju sagatavoja LNB Atbalsta biedrības sabiedrisko attiecību speciāliste Sanita Kitajeva)

Svētki grāmatai un lasītājam

18.apriļa rīts Alojās pilsētā iesākās pavisam savādāk kā ikdienas darba dienas rīts. Par to liecināja pie mājām plīvojošie valsts karogi, ziedu kārtojumi pie pil-

sētas piemiņas zīmes un kultūras nama, par to informēja krāsainas afišas, aicinot gan lielos, gan mazos pilsētas iedzīvotājus un viesus piedalīties **Limbažu rajona 7.Grāmatu svētkos**.

Ar lielu interesi un savīļņojumu sirdī Grāmatu svētku atklāšanu gaidīja gan Alojās iedzīvotāji, gan pilsētas viesi, jo bija zināms, ka svētku atklāšanā piedalīsies **Valsts prezidents Valdis Zatlers**.

Pie pilsētas domes Valsts prezidentu un viņa kundzi Lilitu Zatlēri sagaidīja Alojās pilsētas domes priekšsēdētājs Aloizs Koļešņikovs, lai kopīgi dotos uz svētku atklāšanas vietu pie pilsētas piemiņas zīmes dzejniekam Auseklim un Pirmo Dziesmu svētku virsdiriģentam Indriķim Zīlem. 7. Grāmatu svētku atklāšanu ievadīja Alojās Ausekļa vidusskolas skolotājs Paulis Apsītis, uzrunājot klātesošos ar dzejnieka Ausekļa vārdiem un aicinot Valsts prezidentu atklāt Grāmatu svētkus.

Uzrunu Valsts prezidents sāka ar aicinājumu ikvienam no mums, pirmkārt, padomāt, ko katrs var dāvināt Latvijai, sagaidot tās 90.gadadienu. Ja katrs kaut ko pavisam nelielu veltītu savai pilsētai, mājai, skolai, padarot to skaistāku un labāku, tad pats arī saņemtu šo dāvanu, jo Latvija jau esam mēs paši.

No Valsts prezidenta Alojās pilsētas bibliotēka saņēma dāvanā 10 vērtīgas grāmatas. Tie ir bieži sējumi, kuros apkopoti uz Sibīriju izsūtīto ģimeņu liktenstāsti un citi izdevumi par Latvijas vēsturi.

Svētki dienas gaitā norisinājās ne tikai Kultūras namā, kur ikvienam bija iespēja ieklausīties dzejnieces Kornēlijas Apškrūmas dzejas rindās un dziesmās, bet arī pirmsskolas izglītības iestādē "Auseklītis". Arī tur šī diena bija veltīta grāmatai — zināšanu lādītei, kas katram ir brīvi pieejama un atslēdzama tad, kad nepieciešams tajā ielūkoties. Savukārt Mākslas skolā turpinājās jau rīta stundā aizsāktā tikšanās ar mākslinieku Jāni Anmani. Bērni kopā ar mākslinieku gleznoja Vinsenta van Goga stilā.

Alojās dienas centrā Grāmatu svētku ietvaros norisinājās trīs pasākumi. 8.–12.klašu skolēni kopā ar "Latvijas Avīzes" Ziņu nodaļas vadītāju Līksmu Bebrī debatēja par žurnālista profesijas izvēli. Otrs pasākums dienas centrā pulcināja 6.–8.klašu skolēnus. Interesanta diskusija izvērtās starp grāmatu draugiem un datoru draugiem. Diskusiju vadīja Staiceles vidusskolas skolotāja Lana Berga un Alojās Ausekļa vidusskolas skolotāja Līga Kokina. Grāmatu aizstāvji centās pārliecināt, ka grāmata ir labāka par datoru un otrādi. Pasākuma nobeigumā aforismu konkursa uzvarētāji tika apbalvoti ar jaukām balvām — grāmatām no izdevniecības "Zvaigzne ABC". Trešais pasākums — diskusija "Aktīva sieviete laukos", kuras ietvaros tika organizēta tikšanās ar Sieviešu tiesību institūta valdes priekšsēdētāju Lailu Balgu, Alojās dienas centrā pulcināja radošas un aktīvas sievietes.

Grāmatu svētku noslēguma jauks akcents bija Staiceles dramatiskā kolektīva skečs "Pazīstama seja". Svētkus noslēdza jaunāko grāmatu izloze "Laimīgais pircējs".

Alojās pilsētas bibliotēkas darbinieki novēl visiem saglabāt sevī atziņas un atklāsmes, kuras sniedz grāmatas, jo tās ikvienam palīdz sevi pilnveidot, nekļūdīties izvēlē un saglabāt gaismu visapkārt.

(Informāciju sagatavoja 7.Grāmatu svētku organizētāji, Alojās pilsētas bibliotēkas kolektīvs)

Alojas pilsētas bibliotēkas darbinieces (no kreisās) Mairita Vītola, Kristīne Liepiņa, dzejnieks Viks, Alojas pilsētas bibliotēkas vadītāja Sarmīte Frīdenfelde un Ungurpils bibliotēkas bibliotekāre Ieva Prauliņa

Publiskās diskusijas dalībnieki

Diskusiju vada žurnāliste, rakstniece Monika Zile

Tikšanās ar mākslinieku, dzejnieku, komponistu Jāni Anmani

Grāmatu svētkus atklāj Valsts prezidents Valdis Zatlers. Pirmais no kreisās: Alojas pilsētas domes priekšsēdētājs Aloizs Koļešņikovs

Attaisno naudas izkrāpšanā apsūdzētās Jūrmalas Bibliotēku apvienības vadītājas

17.aprīlī Jūrmalas pilsētas tiesa pilnībā attaisnoja Jūrmalas Bibliotēku apvienības direktori Dinu Jackunu, direktores vietnieci Agritu Sagalajevu un galveno grāmatvedi Inesi Šmitheni, kuras bija apsūdzētas par pretlikumīgām darbībām, pieņemot darbā un algojot bibliotēkā fiktīvi strādājošas amatpersonas.

Visas trīs Jūrmalas Bibliotēku apvienības vadītājas pamatā apsūdzētas pēc Krimināllikuma (KL) 318.panta 2.daļas par valsts amatpersonas izdarītām tīšām darbībām, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, ja šīs darbības izdarītas mantkārīgā nolūkā. Minētais likuma pants paredz sodu — brīvības atņemšanu līdz astoņiem gadiem vai piespiedu darbu, vai naudas sodu līdz 150 minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības ieņemt noteiktus amatus no viena gada līdz pieciem gadiem vai bez tā.

Jūrmalas pilsētas tiesas priekšsēdētājas palīdzēja Gundega Lapiņa informēja, ka A.Sagalajevu un I.Šmitheni prokurore lūdza atzīt par vainīgām viņām uzrādītajās apsūdzībās attiecīgi pēc KL 318.panta 2.daļas caur KL 20.panta 4.daļu. Prokurore abām sievietēm lūdza piemērot naudassodu katrai 30 minimālo mēnešalgu jeb 4800 latu apmērā, atņemot apsūdzētajām tiesības divus gadus ieņemt noteiktus amatus.

Trešajai krimināllietā apsūdzētajai — D.Jackunai — prokurore saskaņā ar KL 318.panta 2.daļā noteiktajām sankcijām par atbilstošu uzskatīja naudassodu 40 minimālo mēnešalgu jeb 6400 latu apmērā. Līdzīgi kā abām pārējām apsūdzētajām, arī D.Jackunai prokurore lūdza piemērot divu gadu ilgu aizliegumu ieņemt noteiktus amatus.

Neviena no apsūdzētajām savu vainu viņām inkriminētajos likumpārkāpumos neatzina. Arī apsūdzēto advokāti tiesas debatēs uzsvēra, ka viņu aizstāvamo darbībā nav noziedzīga nodarījuma sastāva.

Bibliotēku apvienības vadītājām prokurore kā drošības līdzekli bija noteikusi uzturēšanos noteiktā dzīvesvietā.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam izmeklēšanas laikā gūtie pierādījumi liecināja, ka laika periodā no 2002.gada janvāra līdz 2006.gada janvārim Jūrmalas Centrālajā bibliotēkā bijuši noformēti dokumenti par vairāku personu pieņemšanu darbā bibliotēkā amatā, bet faktiski šādi darbinieki iestādē nav strādājuši. Turpretī Jūrmalas Centrālās bibliotēkas grāmatvedības dokumentos ir atzīmes, ka šīs personas iestādē ir strādājušas, tām regulāri maksāta darba alga, prēmijas un veikti citi maksājumi.

Saskaņā ar revidenta atzinumu piecām fiktīvi strādājošām personām par šo laika periodu aprēķināta un izmaksāta darba alga, prēmijas, pabalsti un dāvanas 21 157 latu apjomā, bet citos maksājumos kopā vēl 2082 lati.

(Jānis Skruzis, LETA, 17.04.2008.)

“Zelta Ābeles” balvas par labāko grāmatas noformējumu 2007.gadā

18.aprīlī Latvijas Mākslas akadēmijā tika pasniegtas konkursa par labāko grāmatas noformējumu “Zelta Ābele 2007” balvas.

Līdz 30.aprīlim Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Elizabetes ielas skatlogos bija apskatāmas šī gada nominētās grāmatas, bet līdz 29.aprīlim LNB Jaunākās literatūras lasītavā — grāmatu mākslas konkursa 15 gadu jubilejas izstāde.

Savukārt, lai iepazīstinātu plašāku sabiedrības daļu ar nominētajām grāmatām, ar Rīgas domes atbalstu tapa seši lielformāta stendu plakāti, kas bija apskatāmi Rīgas pilsētvidē līdz 17.aprīlim.

“Zelta Ābele” žūrijas komisijas vadītāja un mākslas zinātniece Ingrida Burāne atzinīgi vērtēja arvien pieaugošo konkurenci noteiktās grāmatu vērtēšanas kategorijās. Žūrijas komisijas vadītāja norādīja, ka vissivākā konkurence bija divās kategorijās, proti, bērnu un jaunatnes grāmatas un mākslas izdevumi. Viņa atzina, ka citās divās kategorijās gluži pretēji konkurences vispār nav bijis, tomēr neskatoties uz kvantitātes trūkumu, nominētās grāmatas ir kvalitatīvas. Kopumā vērtējot Latvijas grāmatu izdevēju šī gada darbu un analizējot attīstības tendences, I.Burāne uzsvēra, ka “Latvijas grāmatu izdevēji parāda augstu kapacitātes līmeni”.

Šogad konkursam “Zelta Ābele” 35 grāmatu izdevēji pieteica 96 grāmatas, no kurām žūrijas komisija “Zelta Ābeles 2007” balvai nominēja 47 izdevumus un 22 izdevējus. Grāmatas tika vērtētas 11 kategorijās — latviešu dzeja, latviešu proza, latviešu dokumentālā proza, tulkotā, zinātniskā un nozaru literatūra, mākslas izdevumi, bērnu un jaunatnes grāmatas, mācību grāmatas, vārdnīcas un enciklopēdijas, kā arī kalendāri.

Šis bija konkursa 15.jubilejas gads — Latvijas Grāmatizdevēju asociācija ikgadējo konkursu par labāko grāmatu noformējumu rīko jau kopš 1993.gada. “Zelta Ābele” ir viens no vecākajiem profesionālajiem nozares konkursiem Latvijā.

Informācija par konkursā “Zelta ābele 2007” nominētajām un uzvarējušajām grāmatām pieejama Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas tīmekļa vietnē www.gramatizdevēji.lv sadaļā “Pasākumi”.

(Aija Eriņa, LETA, 18.04.2008.)

Bibliotēku nedēļa Latvijā

No 21. līdz 27.aprīlim norisinājās Bibliotēku nedēļa, kas Latvijā tiek atzīmēta kopš 1997.gada, kad to pēc Latvijas Bibliotekāru biedrības ierosinājuma organizēja pirmo reizi.

1996.gadā UNESCO 25.aprīli pasludināja par Pasaulē grāmatu un autortiesību aizsardzības dienu, kad visā pasaulē tiek cildinātas grāmatas un to lasīšana.

Savukārt tradīcija 23.aprīlī — Svētā Jura vai latviešiem Jurģu dienā — dāvināt grāmatas un rozes līdz mums ir atceļojusi no Spānijas provinces Katalonijas, kur vēl tagad ir dzīva leģenda par gudro Svēto Juri, kas pārvarēja tumsonīgo mānticību un izglāba princi no pūka nagiem. Tajā vietā, kur ievainotā pūka asinis skāra zemi, uzplauka sārta roze. Kopš tā laika ik gadu 23.aprīlī, pieminot šo varoņdarbu, ļaudis mēdz dāvināt viens otram grāmatas un rozes.

Bibliotēku nedēļas laikā daudz plašāk tiek runāts par bibliotēku darbu, tās aktualitātēm un problēmām, kā arī tiek rīkoti dažādi pasākumi. Šajā laikā bibliotēkas īpaši cenšas parādīt, kas tajās jauns, uzrunāt savus lasī-

tājus un vēl vairāk tos, kuri bibliotēkas neapmeklē. Pēdējos gados bibliotēku nedēļa Latvijā izvērsās bibliotēku mēnesī:

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) K.Barona ielā 14 bija apskatāma izstāde "500+. Ieskatā Latvijas Nacionālās bibliotēkas 2007.gada jaunieguvumos".

Izstādes centrālais akcents bija vairāk nekā 50 ārzemju izdevumi par Latviju un latviešiem angļu, vācu, franču, poļu, lietuviešu, igauņu, krievu u.c. valodās. Starp tiem Rainera Ekerta pētījums par latviešu tautasdziesmu valodu, Joahima Kūles monogrāfija par reformācijas laiku Latvijā un Baltijā, Imanta Lancmaņa grāmatas par Liepājas baroka arhitektūru un mākslu tulkojums vācu valodā un daudzi citi.

Viens no vērtīgākajiem dāvinājumiem 2007.gadā bija latviešu laikrakstu kolekcija no Upsalas Universitātes bibliotēkas. LNB Periodikas krājumā līdz šim nebija 17 no dāvinājuma laikrakstiem, galvenokārt trimdas izdevumi, bet to vidū arī Padomju Latvijā iznākušie, taču rūpīgi slēptie Komitejas "Par atgriešanos Dzimtenē" (vēlāk "Komitejas kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs") padomju propagandas izdevumi. Periodikas krājumu papildinājuši 22 trimdas laikrakstu trūkstošie numuri, kā arī lielo avižu "Austrālijas Latvietis", "Brīvā Latvija", "Latvija Amerikā" un "Laiks" komplekti. Izstādē bija apskatāmi paraugi no retākajiem saņemtajiem izdevumiem, kas aptver Otrā pasaules kara beigu posmu un trimdas nometņu laiku (1944–1950).

2007.gadā Reto grāmatu un rokrakstu nodaļa savā krājumā ieguvusi virkni interesantu un vērtīgu materiālu no rakstnieka Pāvila Vīlpa (1901–1979) arhīva. Izstādē bija apskatāma arī daļa no mākslinieka Osvalda Dinvieša (1929) oriģinālaplākātu dāvinājuma.

Fonotēkas nodaļa saņēma *BBC Music Library* 101 kompaktdiska dāvinājumu — britu mūzikas un atskaņotājmākslas ierakstus. Piemēram, diski no sērijām *BBC legends* un *Britten the performer*. Īpašs gandarījums par iegādātajiem latviešu tautas mūzikas *ARC Music*, Latvijas mūzikas (P.Vasks, I.Zemzaris u.c.), *Grammophon AB BIS* un atskaņotājmākslinieku (E.Garanča, B.Skrīde, L.Skrīde, G.Krēmers u.c.), *Deutsche Grammophon*, *Sony* izdevumiem. Daļu no ierakstiem bija iespēja noklausīties arī izstādē.

Izstādes plašākā un tematiski daudzveidīgākā daļa bija nozaru literatūra svešvalodās. No vairāk nekā 8000 grāmatām (pirkumi, dāvinājumi, apmaiņā saņemtā literatūra) izstādē gan parādīja tikai nelielu daļu — mazliet vairāk nekā 500. Izlase akcentēja lielākos, nozīmīgākos izdevumus — enciklopēdijas, rokasgrāmatas, apjomīgus pētījumus.

Bibliotēka vairs nav iedomājama bez elektroniskajiem informācijas resursiem, tādēļ izstādē bija iespēja iepazīties un saņemt konsultācijas ne tikai par 7 jaunajām pilntekstu datubāzēm, kuras lasītājiem pieejamas no 2007.gada, bet arī par visām LNB abonētajām tiešsaistes datubāzēm.

(Informāciju sagatavoja LNB sabiedrisko attiecību speciāliste Signe Valtiņa)

Daugavpils bibliotēkās notika dažādi Bibliotēku nedēļas pasākumi: Latgales Centrālajā bibliotēkā bija

Sanpauliju izstāde Latgales Centrālajā bibliotēkā

tikšanās ar rakstnieci Lindu Mariju Kundzišu, jauno lasītāju konkursa "Plašais apvārnis" reģionālais pusfināls un informācijas diena Daugavpils skolu bibliotēku un publisko bibliotēku darbiniekiem. Bērnu bibliotēkā "Zilīte" noritēja vairāki konkursi. Ezeru bibliotēkā bija apskatāma Latgales brīvo mākslinieku asociācijas gleznu izstāde, Jaunbūves bibliotēkā notika pasākumi dažāda vecuma bērniem. Pārdaugavas bibliotēkā noritēja bērnu rīts "Pasaku valstība" un literāra pēcpusdienu "Smaidu meistars", bet Ceriņu bibliotēkā — literārā stunda kopā ar dzejnieci Fainu Osinu, savukārt Piekrastes bibliotēkā — bērnu grāmatu varavīksne, ekoloģijas stunda un ģimenes grāmatu svētki.

(Ivars Soikāns, LETA, 22.04.2008.)

Jelgavas bibliotēkas apmeklētājiem bija sagatavojušas daudzus interesantus piedāvājumus. Piemēram, pirmo reizi tika izveidota virtuāla, Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā (JZB) mēneša laikā saņemto interesantāko grāmatu, kompaktdisku (CD), un ciparvideo disku (DVD) izstāde. Izdevumus, kuri bija apmeklētājus ieinteresējuši, varēja elektroniski rezervēt. JZB atklāja arī bērnu stūrīti mazajiem bibliotēkas apmeklētājiem. Ideja par to, ka pieaugušo bibliotēkā jāpiedāvā grāmatas arī mazajiem, izrādījās dzīvotspējīga un guva lielu atsaucību no apmeklētāju puses.

Bērnu bibliotēkā "Zinītis" bija apskatāma skolēnu leļļu teātra lellišu izstāde, kā arī varēja noskatīties izrādi par nerātno kaziņu pēc krievu tautas pasakas motīviem. Tikmēr vecāki tika aicināti uz sarunu "Bērns nelsa — mīts vai patiesība", kurā piedalījās arī Pilsrundāles bibliotēkas vadītāja A.Ramane.

Miezītes bibliotēkā bija apskatāma Latvijas Dabas fonda "Augu vēstniecības" foto izstāde. Visas nedēļas garumā bibliotēkas lasītājiem bija iespējams pārbaudīt savas zināšanas piedaloties ātrajā konkursā "Vai es esmu gudrinieks?", bet nedēļas noslēgumā Miezītes bibliotēkas darbinieki piedalījās apkārtnes sakopšanas talkā.

Bibliotēkā "Pārlielupe" skaistākās pasakas tika lasītas kopā ar 6.vidusskolas 1.klasi, bet fotoizstāde lasītāvē ļāva ieskatīties bibliotēkas vēsturē.

(Informāciju sagatavoja JZB direktores vietniece Dzintra Punga)

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka (LCZB) skolēniem un arī citiem interesentiem piedāvāja kul-

tūrvēsturisku lekciju par tās vēsturi, veidošanos un attīstību 230 gadu garumā, e-lasītavā notika informatīvas stundas un nodarbības par bibliotēkas elektroniskā kataloga un dažādu datubāzu pieejamību un lietošanu. Bija arī interesants un nebijis notikums — "Plenērs bibliotēkā", kurā piedalījās mākslinieki, mākslas draugi, skolēni, studenti un citi apmeklētāji, kam patik zīmēt, gleznot, vai tikai skatīties, kā to dara citi. Plenēra ideja — ar mākslas palīdzību baudīt visas iespējas bibliotēkā un visu, kas ar to saistīts, radot uzskatāmi savu redzējumu par iespaidiem zīmējumā, grafikā vai gleznā. Noslēguma izstādē "Mans laiks bibliotēkā" labākie, radošākie autori saņēma balvu — autoratlīdzību.

Bibliotēku nedēļai veltītajās literatūras izstādēs varēja aplūkot senās un retās grāmatas par Liepāju un Liepājas apkārtni, kā arī pagājušā gadsimta atsevišķu nozīmīgu izdevniecību devumu, īpaši pieminot grāmatizdevēja, skolotāja un tulkotāja Andreja Jesena padarīto grāmatniecībā. Šī gada aprīlī Andrejam Jesenam atzīmējām 135.dzimšanas dienu.

(Informāciju sagatavoja LCZB direktora vietniece Aina Kraučē)

Ludzas pilsētas Galvenajā bibliotēkā (LPGB) notika jau tradicionāls pasākums, kas iepaticies gan bibliotekāriem, gan lasītājiem — "Tikšanās ar noslēpumaino grāmatu".

Pasākuma ideja ņemta no Rīgas Centrālās bibliotēkas un Flāmu publisko bibliotēku centra rīkotā semi-

nāra "Bibliotēku nedēļas organizēšana. Flandrijas piemērs". Lasītājiem tika piedāvāta iespēja izvēlēties lasīšanai aploksnē iepakotu grāmatu, kuras autoru un nosaukumu nevar redzēt. Lasītājs izvēlējās vienu aploksni ar grāmatu un uzrakstīja recenziju par to. Pēc tam lasītāji dalījās iespaidos par izlasīto, kā arī notika recenziju loterija. Loterijā tika izlozēti trīs galvenie laimesti, bet visiem pārējiem pasākuma dalībniekiem pasniedza veicināšanas dāvanas.

(Informāciju sagatavoja LPGB direktore Inta Kušnere)

Rīgas Centrālajā bibliotēkā (RCB) 2008.gada Bibliotēku nedēļā noritēja zem "Trešā tēva dēla" zīmes, jo visu nedēļu RCB turpinājās bibliotēkas aprikošana ar Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansētā Publisko bibliotēku attīstības projekta ietvaros iegādāto datortehniku jeb "Trešā tēva dēla" datoriem.

Tradicionāli visu nedēļu RCB un tās filiālbibliotēkās netika iekasēta soda nauda par iekavētiem grāmatu un citiem informācijas nesēju atdošanas termiņiem, bet jauni lietotāji tika reģistrēti par brīvu.

Bibliotēku nedēļas pasākumu programmā bija grāmatu, mākslas un bērnu zīmējumu izstādes, kā arī varēja apskatīt novadpētniecisku materiālu kolekcijas. Nozīmīgs notikums bija izstādes "Vilma Valentīna Heinrihsone un dēli. Gleznas" atklāšana. Notika arī dažādas akcijas, koncerti, konkursi un tikšanās ar populāriem cilvēkiem. Varēja aprunāties ar SIA BO "Liktņstāsti" izdevēju Anitu Mellupi, ar kino un teātra kritiķi Normundu Naumani un bērnu rakstniekiem Jāzepu Osmani un Leonīdu Beļikovu. Norisa arī tematiski un intelektuāli pasākumi bērniem: skajās lasīšanas stundas, diskusijas pusaudžiem un dažādas tikšanās ar rakstniekiem, atvērto durvju dienas, ekskursijas pa bibliotēku, bibliotēkārās stundas un jaunāko grāmatu apskati, tematiskas literatūras izstādes potenciālajiem un jau esošajiem lasītājiem.

(Informāciju sagatavoja Rīgas domes Kultūras departamenta preses sekretāre Annija Senakola)

Ventspils bibliotēkās bija iespēja apmeklēt pasākumus, piedalīties lasītāju aptaujā, noklausīties koncertprogrammu, tikties ar literātiem un apskatīt bibliotēkāju veidotas izstādes.

Ventspils bibliotēkas Galvenajā bibliotēkā (VB GB) notika mūzikas žurnālista Ulda Rudaka grāmatas "Rokupācija" atvēršana, kurā piedalījās arī pats autors. Starptautiskā Introvertās mūzikas festivāla *Per musicam ad lucem/Ar mūziku uz gaismu* ietvaros ar koncertprogrammu "Senās Armēnijas duduks" uzstājās viens no talantīgākajiem armēņu jaunās paaudzes duduka spēlētājiem Siraks Mkrtčjans. Risinājās VB elektroniskā kataloga un citu elektronisko pakalpojumu ieviešanas desmitgadei veltīts reģionāls bibliotēku darbinieku seminārs "Bibliotēku pakalpojumi elektroniskā vidē", kuru organizēja VB sadarbībā ar LNB, valsts aģentūru "Kultūras informācijas sistēmas" un SIA "TietoEnator ALISE". Notika izstādes "Gunāra Birkerta bibliotēkas" atklāšana. Ventspils Augstskolas studenti demonstrēja pašu uzņemtās īsfilmas.

Bērnu un jauniešu centrā notika tematiski pasākumi, kas iepazīstināja skolēnus ar bibliotēku un grāmatām.

Ludzas lasītāji un viņu noslēpumainās grāmatas

Pārventas bibliotēkā lasītājus gaidīja tikšanās ar dzejnieci un prozaiķi Māru Cielēnu. Par veselības atjaunošanu un saglabāšanu stāstīja ārste, Aires fonda speciāliste no Sanktpēterburgas Svetlana Lapina. Latvijas Kultūras akadēmijas Starptautisko kultūras sakaru 4.kursa studente Alīna Dobičina iepazīstināja ar arābu valodas lomu un nozīmi pasaules kultūrā.

Gāliņciema bibliotēkā viesojās un ar bibliotēku iepazīnās pirmskolas izglītības iestādes "Eglīte" cerību grupiņa.

Visās bibliotēkās lasītāji, izpildot aptaujas anketu, varēja paust savu vērtējumu par bibliotēkām, to sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī izteikt savus ierosinājumus un vēlējumus.

Visu nedēļu VB struktūrvienībās — GB, Bērnu un jauniešu centrā, Pārventas, Gāliņciema un Ventspils Augstskolas bibliotēkās netika iekasēta soda nauda par iekavētiem grāmatu un citu informācijas nesēju atdošanas termiņiem.

(Informāciju sagatavoja VB GB direktore Margarita Marcinkeviča)

Valkas pilsētas bibliotēkā notika datorapmācības iesācējiem. Mācību mērķis bija sniegt pamatzināšanas par datora uzbūvi, programmām, kā arī izglītēt par informācijas iegūšanu internetā un darbu ar e-pastu.

Biedrība "Naudas plānošanas centrs" (NPC) Valkas rajona iedzīvotājus aicināja apmeklēt Finanšu veselības nedēļu, kas norisinājās Valkas pilsētas bibliotēkā. Interesentiem bija iespēja elektroniski aizpildīt finanšu veselības testu, lai pārbaudītu savu finanšu stāvokli un uzzinātu, vai ir iemesls satraukties par saviem naudas tērēšanas paradumiem.

Valkas pilsētas bibliotēkā notika tikšanās ar Valgas Grāmatu draugu kluba dalībniekiem. Viesi tika iepazīstināti ar bibliotēkā esošo novadpētniecības materiālu klāstu, bija iespēja noklausīties apskatu par Valkas novada literātiem, kā arī doties ekskursijā uz Valkas Novadpētniecības muzeju, lai iepazītos ar Valkas rajona mākslinieku darbu 10.izstādi "Esamība".

Bērnu literatūras nodaļā apmeklētājiem bija iespēja piedalīties bērnu zīmējumu konkursā "Mana mīļākā pasaka", kā arī pārbaudīt savas zināšanas, minot krustvārdu mīklu par Hansa Kristiana Andersena pasakām.

Katru dienu bērniem tika dota iespēja spēlēt literāru spēli "Baltā Vilka Grāmatu Cirks". Bērnu literatūras nodaļai virtuāli sadarbojoties ar Bauskas rajona Misas pagasta bibliotekāri, kopīgiem spēkiem elektroniskā veidā tapa joku pasaka: tika atsūtītas divas iesāktas pasakas, kuras Bērnu literatūras nodaļas apmeklētājiem bija iespēja turpināt. Tālāk sūtījums ceļoja uz Aizkraukles un Kabiles bērnu bibliotēkām. Rezultātā tapa divas unikālas pasakas.

(Informāciju sagatavoja Valkas domes sabiedrisko attiecību speciāliste Inguna Medne)

Darbu atsāk Rīgas Centrālās bibliotēkas Grīziņkalna filiālbibliotēka

23.aprīlī jaunās telpās, Alauksta ielā 10, darbu atsāka Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) Grīziņkalna filiālbibliotēka, kas ilgu gadu atradās Tallinas ielā 79. Tās atklāšanā piedalījās Rīgas mērs Jānis Birks.

Bibliotēkas renovācijas darbi izmaksāja 80 925 latus, tai skaitā remontdarbi, mēbeles, apsardzes un uguns-

RCB Grīziņkalna filiālbibliotēkas krustmāte — Rīgas domes Kultūras departamenta direktore — Diāna Čivle (no labās) un Grīziņkalna filiālbibliotēkas vadītāja Olga Sincova saņem apsveikumu no Kultūras departamenta bibliotēku programmas vadītājas Kristīnes Krūzes

Rīgas domes priekšsēdētājs Jānis Birks (no labās) un Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirektors Dmitrijs Pavlovs apsveic RCB direktori Dzidru Šmitu (no labās) un direktores vietnieci bibliotēkārājā darbā Doloresu Veilandī

RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka jaunajās telpās

Bibliotēkas bērnu nodaļa. Bērnu apsveikumi bibliotēkai

drošības signalizācija, video novērošana, logu nomaiņa, sienu demontāža, atsevišķu radiatoru nomaiņa un ārējo krāsošana.

Saskaņā ar Rīgas domes apstiprināto RCB un tās filiālbibliotēku tīkla optimizācijas koncepciju, uz Grīziņkalna filiālbibliotēku pārcelta arī liela daļa RCB Grīvas bērnu filiālbibliotēkas krājuma. Jaunās telpas ir mūsdienīgi aprīkotas un piemērotas ģimenes bibliotēkas vajadzībām.

RCB Grīziņkalna filiālbibliotēku gadu gaitā īpaši iemīļojuši vietējie Grīziņkalna iedzīvotāji, skolēni un pirmsskolas izglītības iestāžu darbinieki, kuri ar nepacietību gaida iespēju atkal tikt savā bibliotēkā.

(Informāciju sagatavoja Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas Kultūras projektu vadītāja Aija Briede)

Jauna bibliotēka Zaļenieku pagastā

Jurģu dienā, **23.aprīlī**, lasītājiem durvis vērā jaunā Jelgavas rajona Zaļenieku pagasta bibliotēka.

Uz Zaļenieku pagastam tik nozīmīgo pasākumu bija ieradušies gan kolēģi no citām bibliotēkām, gan kaimiņu pašvaldību vadītāji. Laimīgs un lepns par padarīto jutās pagasta priekšsēdētājs Ojārs Briedis.

Jelgavas rajona Zaļenieku pagastam ir senas kultūras, tajā skaitā bibliotēku, tradīcijas. Zaļeniekos pirmā publiskā bibliotēka dibināta 1879.gadā. Kopš 1883.gada bibliotēka atrodas Biedrības namā, tagadējā Zaļenieku kultūras

namā. Gadu gaitā bibliotēka ir ceļojusi pa daudzām kultūras nama telpām. Attīstoties bibliotēkai, palielinājies krājuma apjoms, ievērojami pieaudzis lasītāju skaits. 2007.gadā bibliotēkā bija 419 lasītāji, bet krājums izaudzis līdz 5294 vienībām. Jauni laiki bibliotēkā sākās, kad Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas projekta rezultātā tika saņemti pirmie datori un pieslēgts internets. Tos prātā novērtēt liels un mazs, bibliotēkas apmeklējums strauji pieauga, bet vietas kļuva vēl mazāk. Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansētā Publisko bibliotēku attīstības projekta ietvaros bibliotēkai jāsaņem vēl 5 jauni, jaudīgi datori. Kur tos novietot? 2007.gada rudenī Zaļenieku pašvaldība un tās priekšsēdētājs O.Briedis pieņēma lēmumu, ka bibliotēkai nepieciešamas plašākas, modernī aprīkotas telpas. Ja jau telpas jaunas, arī mēbeles vajadzīgas. Tā bibliotēka nepilna pusgada laikā ieguva pilnīgi jaunu veidolu.

Par Zaļenieku bibliotēkas vadītāju jau 4 gadus strādā Līga Strazdiņa. Izdarīts ļoti daudz — iegūta profesionālā izglītība, 2006.gadā pabeidzot Kultūras koledžu, veiksmīgi uzrakstīti vairāki projekti, bet pats galvenais — iemantota lasītāju uzticība. To, ka bibliotēka Zaļenieku pagastā ir cienā, varēja pārliecināties, redzot daudzos priecīgos apsveicējus, kas ar ziediem rokās nāca aplūkot jauno bibliotēku.

(Informāciju sagatavoja Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas direktores vietniece Dzintra Punga)

Zaļenieku bibliotēkas bērnu stūrītī

Zaļenieku bibliotēkas jaunās telpas

Sveicēji no Zaļenieku pamatskolas

Apsveikuma runu teic Bauskas Centrālās bibliotēkas direktore Baiba Tormane. No kreisās — Zaļenieku bibliotēkas vadītāja Līga Strazdiņa

Pasaules intelektuālā īpašuma diena 2008

26.aprīlī Pasaules intelektuālā īpašuma diena tika atzīmēta jau astoto reizi. Tās nozīmīgums un popularitāte strauji aug. Par to liecina pasaules valstu valdību un organizāciju pieaugošā ieinteresētība ikgadējo pasākumu rīkošanā.

Ikviens cilvēks, kam nav priekšstata par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, var jautāt, kāpēc tā nepieciešama un kā tā var ietekmēt mūsu ikdienas dzīvi.

Daudzas jaunās tehnoloģijas, kas nereti spēj atrisināt pat globālas problēmas, nekad neieraudzītu dienas gaismu un netiktu realizētas, ja tām netiktu garantēta intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība. Arī tik pašsaprotamas lietas kā iemīļotā sporta raidījuma translēšana televīzijā, ceļošana vai alternatīvās degvielas izgudrošana un ieviešana dzīvē ir tieši saistītas ar intelektuālā īpašuma tiesībām.

Kompānijas, kuras novērtē intelektuālo īpašumu, velta daudz laika un resursu sava intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai, izmantojot to kā biznesa stratēģijas daļu konkurētspējas palielināšanā un vadošās lomas nostiprināšanā savā nozarē. Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības ignorēšana biznesā ļauj konkurentiem izmantot jūsu inovācijas un idejas, kā arī grauj jūsu reputāciju tirgū.

Lai atzīmētu Pasaules intelektuālā īpašuma dienu, LR Patentu valde **25.aprīlī** Patentu tehniskajā bibliotēkā (Rīgā, Šķūņu ielā 17) rīkoja atvērto durvju dienu. Šeit bija iespējams bez maksas saņemt LR Patentu valdes ekspertu un Latvijas patentu aģentūru patentpilnvaroto konsultācijas interesējošos jautājumos, piemēram, kā ekonomēt līdzekļus, kā izvairīties no zaudējumiem, kā juridiski aizsargāt biznesu, kā izmantot starptautisko līgumu priekšrocības u.c.

Ikviens interesents tika aicināts apmeklēt atvērto durvju dienu un iepazīties ar informāciju rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības jautājumos.

(Informāciju sagatavoja LR Patentu valdes departamenta "Patentu tehniskā bibliotēka" Patentu informācijas nodaļas eksperte Indra Butkāne)

Latvijas pagastu bibliotekāru 5.kongress

29.aprīlī Rīgas Kongresu namā Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) sadarbībā ar Latvijas Bibliotekāru

Latvijas pagastu bibliotekāri 5.kongresā

Lutriņu pagasta padomes priekšsēdētājs Aivars Kaņeps un Lutriņu pagasta bibliotēkas vadītāja Ligita Popsujēviča ir gandarīti par sasniegto

Jautājumu par norisēm bibliotēkās ir daudz, skaidrības — nekādas

Ciblas novada bibliotēkas vadītāja Rita Trukšāne

Priekuļu pagasta bibliotēkas vadītāja Liene Zuimača

biedrību un ar Latvijas Pašvaldību savienības informatīvo atbalstu organizēja Latvijas pagastu bibliotekāru 5.kongresu "Pagasta bibliotēka reģionalizācijas un digitalizācijas virpuļos".

Pagastu bibliotekāru 1.kongress notika 1997.gadā. Vienpadsmit gados mainījusies gan valsts kultūras infrastruktūra, gan dzīves un darba kvalitāte. Pagastu bibliotēkas kļuvušas par moderniem informācijas un mūžizglītības centriem.

Šobrīd pagastu pašvaldības, arī bibliotēkas dzīvo administratīvi teritoriālās reformas neskaidrību gaisotnē. Kā reforma ietekmēs kultūras un bibliotēku attīstību? Kādas perspektīvas gaidāmas valstij kopumā un atsevišķiem *dumpīgajiem* reģioniem? Kongresā tika diskutēts par sadarbības iespējām un modeļiem, par pagastu bibliotēku iekļaušanos digitālajā bibliotēkā "Le-tonika", par Bila un Melindas Geitsu fonda projekta īstenojumu, par bibliotēku akreditāciju un virtuālās saziņas veidiem.

Kongresa laikā LNB Atbalsta biedrība pasniedza balvas konkursa "Pagasta bibliotekārs — Gaismas nesējs" uzvarētājiem. Konkursā piedalījās 20 pagastu bibliotekāri. No katra Latvijas reģiona tika apbalvots viens bibliotekārs — Gaismas nesējs. Galvenais bibliotekāru vērtēšanas kritērijs šogad bija ieguldījums sava pagasta novadpētniecības attīstībā.

Šī gada konkursa uzvarētāji un balvas "Pagasta bibliotekārs — Gaismas nesējs" saņēmēji:

Kurzemes reģionā — **Valda Dzelzkalēja** (Pūres pagasta bibliotēka, Tukuma rajons);

Zemgales reģionā — **Inta Krieviņa** (Codes pagasta Jauncodes bibliotēka, Bauskas rajons);

Vidzemes reģionā — **Dzidra Matīsa** (Galgauskas pagasta bibliotēka, Gulbenes rajons);

Latgales reģionā — **Elvira Vorošena** (Līksnas pagasta bibliotēka, Daugavpils rajons);

Rīgas reģionā — **Dainuvīte Bērziņa** (Allažu pagasta bibliotēka, Rīgas rajons).

Balvu fondā konkursa uzvarētājiem tika SIA "Lattelecom" sarūpētās digitālās videokameras, kuras bibliotekāri varēs pielietot, lai iemūžinātu pagasta kultūras dzīvi un liecības par sava novada vēsturi, kā arī veidotu bibliotēku tīmekļa vietnes internetā.

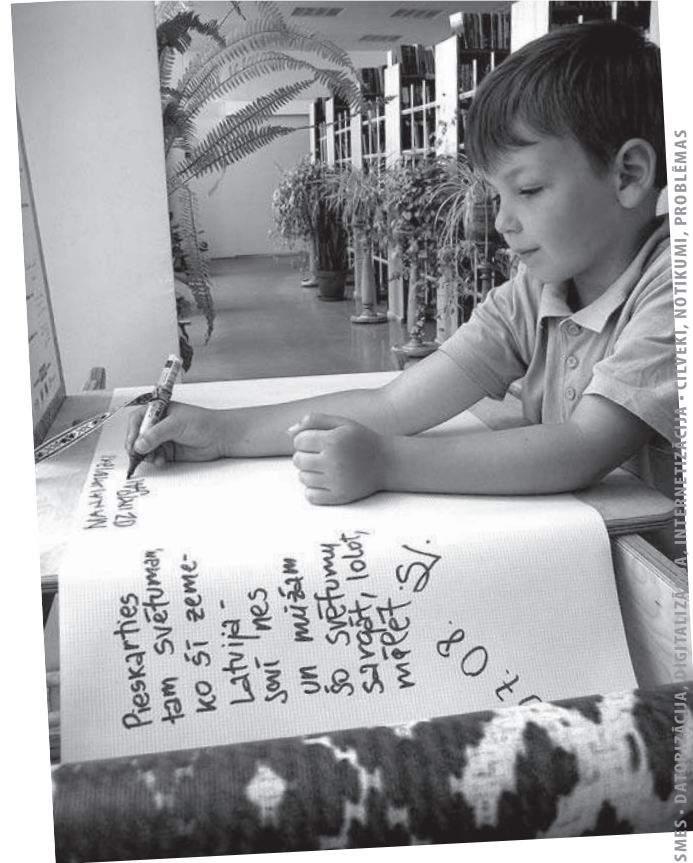
Tāpat kā iepriekšējo gadu, Gaismas nesēji saņēma SIA "Emīla Gustava šokolādes" sarūpēto "Gaismaspils" šokolādi.

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļa un LNB Atbalsta biedrība)

"Latvijas vienotības josta" — dāvana valstij 90 gadu jubilejā

4.maijā "Latvijas Avīze" sadarbībā ar Latvijas Televīziju un Latvijas Radio uzsāka akciju "Latvijas vienotības josta", kas ilgs līdz pat valsts dzimšanas dienai — 18.novembrim.

Latvijas vienotības josta ir septiņus kilometrus garš tautas vēstījuma ceļš. Tā vienu pusi rotā Lielvārdes jostas ornamenti, bet otrā pusē līdz pat akcijas noslēgumam katrs varēs uzrakstīt savu laba vēlējumu Latvijas valstij, tās nākotnei.

Top vēlējums dzimtenei Rēzeknes pilsētas Centrālajā bibliotēkā

No maija vidus līdz 1.novembrim arī Latvijas rajonu centrālajās bibliotēkās ir novietoti īpaši galdiņi (stelles) un atsevišķas kopjostas ruļļa daļiņas (22,5 vai 45 m garumā), lai ikviens varētu turpināt kopīgo rakstu.

Latvijas vienotības josta būs savdabīgs visu kopīgi radīts laikmeta dokuments. Simtiem tūkstošu kopā likto parakstu veidos vēl nebijušu, pasaulē vienīgo tautas vienotības jostu, kas visā tās garumā pirms 18.novembra būs skatāma Rīgā. No 7 km garās jostas Esplanādē tiks uzstādīts labirints Latvijas kontūras formā. Ieejot labirintā, cilvēki varēs turpināt rakstīt novēlējumus, dāvinot Latvijai savu šābrīža sīkstumu, ticību rītdienai un sapni par Latvijas nākotni.

(Informāciju sagatavoja a/s "Lauku Avīze" sabiedrisko attiecību speciāliste Linda Rumka; Aila Ādamsons, LETA, 15.06.2008.; Annas Keirānes un Irēnas Prikules foto)

Rīgas pili pasniegti valsts augstākie apbalvojumi

10.maijā svinīgā ceremonijā Rīgas pils Ģerboņu zālē Valsts prezidents Valdis Zatlers pasniedza valsts augstākos apbalvojumus.

"Godaprāta ļaudis — tā skan Atzinības krusta devīze — vienkārša, bet ļoti dziļa. Tas ir jūsu godprātīgais darbs, tā ir jūsu godprātīgā attieksme pret Latvijas valsti — ne tikai prieka mirkļos, bet arī ikdienā. Dienu no dienas darot savu darbu, katrs no jums ir paveicis kaut ko īpašu savā profesijā, un tamdēļ jūsu izcilība un ieguldījums Latvijas labā ir līdzilvēku pamanīts," uzsvēra valsts vadītājs. *"Šodien es vēlos teikt, ka ne tikai līdzilvēki, bet arī Latvijas valsts jūsu darbu ir pamanījusi, novērtējusi. (...) Paldies jums par jūsu darbu. Latvija lepojas ar jums."*

Saskaņā ar Valsts prezidenta Ordeņu kapitula lēmumu Piektās pakāpes Atzinības krustu par mūža darba ieguldījumu bibliotēzinātnes un informācijas zinātnes attīstībā un izaugsmē Latvijā piešķīra bibliotēzinātnes un informācijas zinātnes speciālistei, LNB Bibliotēku attīstības institūta direktorei **Annai Mauliņai**.

(Informāciju sagatavoja Prezidenta preses dienests)

Alūksnē notiek diskusija "Vai pazīsti Trešo tēva dēlu?"

12.maijā Alūksnes pilsētas bibliotēkā notika diskusija "Vai pazīsti Trešo tēva dēlu?", lai veicinātu informētību par publisko bibliotēku attīstības projektu "Trešais tēva dēls".

Diskusijā piedalījās rakstniece, žurnāla "Rīgas Laiks" un bērnu grāmatu izdevniecības "Liels un mazs" redaktore Inese Zandere, mūziķe no grupas "Astro'n'out" un reklāmas speciāliste Māra Upmane, kā arī grupas "Double Faced Eels" mūziķis un mārketinga projektu vadītājs Pauls Ķesteris.

Diskusijas viesi stāstīja par savu radošās darbības jomu, grāmatām, kādas lasa, zināšanām un informācijas kopumu, kas iegūts, izmantojot internetu. Viesi aicināja vairāk lietot internetu nopietnas izziņas nolūkos, savas personības pilnveidošanai, svešvalodu apguvei, mācību darba procesā, savas karjeras un biznesa attīstīšanai, kā arī ikdienas norēķinu veikšanai.

(Informāciju sagatavoja Alūksnes pilsētas domes informācijas aprites speciāliste Evita Aploka)

Gūtenberga galaktikā — Andris Vilks

13.maijā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notika diskusijkluba "Gūtenberga galaktika" sanāksme, kurā viesojās UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Latvijas nacionālās komitejas vadītājs, LNB direktors Andris Vilks.

2008.gada 19.–22.februārī Austrālijas Nacionālajā bibliotēkā Kanberā notika trešā starptautiskā UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" konference "Kopienas un atmiņas: globālā perspektīva" (*Communities and memories: a global perspective*). Vairāk nekā 30 valstu 170 delegātu vidū bija arī A.Vilks.

Konferences sešās plenārsesijās un četrās darba sesijās tika rezumēts programmas "Pasaules atmiņa" 15 darbības gados paveiktais, identificētas problēmas un to iespējamie risinājumi, kā arī pieņemts uzsaukums un vairākas rezolūcijas.

"Pasaules atmiņa" ir viena no UNESCO komunikācijas un informācijas programmām, kuras mērķis — saglabāt nozīmīgāko pasaules dokumentāro mantojumu.

Programma paredz starptautisko, reģionālo un nacionālo reģistru izveidi. Arī Latvijā iecerēts izveidot nacionālo reģistru, kurā tiks ietverts nācijas dokumentārais mantojums — pasaules mēroga nozīmes materiāli.

2001.gadā UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" starptautiskajā reģistrā tika iekļauta pirmā nominācija no Latvijas — "Dainu skapis".

Šogad tajā paredzēts iekļaut Latvijas, Lietuvas un Igaunijas kopīgi sagatavotos dokumentus par akciju "Baltijas ceļš".

"Gūtenberga galaktikas" sanāksmē Andris Vilks dalījās iespaidos gan par šo konferenci, gan par tikšanos ar Austrālijas latviešiem, gan par visu saistošo un pārsteidzošo Zaļajā kontinentā.

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļa)

Gētes institūts Jelgavas Zinātniskajai bibliotēkai dāvina materiālus par Vāciju

15.maijā Jelgavas Zinātniskajā bibliotēkā (JZB) viesojās Gētes institūta Rīgā Valodas nodaļas vadītājs Rainers Būcs un nodeva bibliotēkas rīcībā dokumentu krājumu "Vācija un vācu valoda", kā arī tikās ar vācu valodas skolotājiem un jauniešiem, kuri skolā apgūst šo valodu.

Notika abpusēji ieinteresēta saruna par iespējām Jelgavā apgūt un pilnveidot vācu valodas zināšanas. Izskanēja priekšlikums bibliotēkā rīkot vācu valodas interesentu sanāksmes, kurās neformālā atmosfērā būtu iespējams gan papildināt zināšanas par Vāciju, gan nostiprināt valodas lietošanas prasmes.

Dokumentu kopa "Vācija un vācu valoda" tapusi Gētes institūta sadarbībā ar JZB. Tā ikvienam bibliotēkas apmeklētājam būs pieejama gan izmantošanai uz vietas bibliotēkā, gan arī ņemšanai līdzī uz mājām.

Gētes institūta sagatavotajā krājumā ir apkopoti aktuāli dokumenti: grāmatas, kompaktdiski (CD) par Vācijas kultūru, vēsturi un ģeogrāfiju, kā arī vācu valodas apguves un mācīšanas materiāli. Šī dokumentu kopa būs īpaši noderīga vācu valodas apgūvējiem un skolotājiem.

Tādējādi Gētes institūts turpina sadarbību ar JZB krājuma komplektēšanas un grāmatu izstāžu jomā.

(Informāciju sagatavoja JZB vadītājas vietniece Dzintra Punga)

Vēsturiskie pagriezieni Latvijas Nacionālās bibliotēkas attīstībā

15.maijā pēc daudzu gadu debatēm valsts aģentūra "Jaunie Trīs brāļi" un "Nacionālo būvkompaniju apvienība" svinīgi parakstīja līgumu par Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) būvniecību.

LNB projekta mērķis ir padarīt informāciju pieejamu ikvienam cilvēkam, neatkarīgi no viņa dzīvesvietas, sociālā stāvokļa, izglītības līmeņa, tautības vai kādiem citiem apsvērumiem, mazinot plaisu starp tiem, kuriem jau šobrīd šāda iespēja ir, un tiem, kam tā liegta. Bibliotēkas uzmanības centrā ir cilvēks, visa tās darbība vērsta uz to, lai dotu iespēju ikvienam, sekmējot gudras, izglītotas, informētas un konkurētspējīgas sabiedrības attīstību pasaules mērogā.

Jaunā LNB ēka **durvis** lasītājiem **vērs 2012.gada 18.novembrī**.

Pirmās diskusijas par jaunas Nacionālās bibliotēkas nepieciešamību tika uzsāktas jau **1928.gadā** un šī gadsimta projekta nozīmi vēl vairāk apliecina ļoti augstais starptautiskais novērtējums. 1999.gadā gandrīz visas 170 UNESCO dalībvalstis Ģenerālās konferences laikā pieņēma rezolūciju, kurā aicināja dalībvalstis un starptautisko sabiedrību nodrošināt visu iespējamo atbalstu LNB projekta īstenošanā.

“Nacionālo būvkompaniju apvienība”, kurā ietilpst a/s “RBSSKALS”, SIA “RE&RE” un SIA “Skonto Būve” apņēmusies bibliotēku uzbūvēt par 135,2 miljoniem latu, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli. No šīs summas 19 022 455 lati tiks izlietoti pirmā posma jeb nulles cikla būvdarbiem.

Iepriekš valdība tika iepazīstināta ar “Gaismaspils” būvniecības koptāmi, no kuras izriet, ka būvlaukuma sagatavošana maksās 5 452 941, zemes darbi — 2 901 522, pamati un pamatnes — 7 239 806, sienas, ēku un būvju karkasu konstrukcijas — 5 433 307, starpsienas — 4 928 792, pārsegumi — 9 830 640, kāpņu konstrukcijas un kāpņu laukumi — 1 393 639, grīdu pamatnes un segumi — 7 239 283, jumti un segumi — 13 944 585, aiļu aizpildījumu elementi un speciālo konstrukciju fasādes — 20 152 154, apdares darbi — 7 574 085, ieejas lieveņi, kāpnes, terases — 290 326, ceļi un laukumi — 646 337, apzaļumošanas darbi un labiekārtošana — 1 483 452, dažādi citi darbi — 624 363 latus.

Iekšējie elektrotīkli, apgaismojums, spēka tīkli izmaksās 6 824 545, iekšējā apkures sistēma — 1 249 523, vēdināšana un gaisa kondicionēšana — 6 556 136, iekšējie ūdensvada un kanalizācijas tīkli — 5 157 745, vājstrāvas tīkli — 4 751 157, lifti un eskalatori — 884 028 latus. Ārējie ūdensvada tīkli maksās 34 795, ārējie kanalizācijas tīkli un attīrīšanas ietaises — 22 704, lietus kanalizācijas tīkli — 37 208 latus.

Celtniecība notiks divos posmos — līdz 2009.gada septembrim tiks izbūvēts ēkas nulles cikls. Savukārt 2011.gadā “Gaismaspili” paredz nodot kā no inženiertehniskā viedokļa pilnībā pabeigtu, pie siltumapgādes, ūdensapgādes, elektroapgādes, kanalizācijas un citām komunikācijām pieslēgtu ēku, kurā varēs strādāt un apkalpot apmeklētājus. Aptuveni gads būs nepieciešams, lai LNB pārceltos uz jaunajām telpām.

Būvdarbu garantijas periods būs divi gadi pēc “Gaismaspils” nodošanas ekspluatācijā. Būvdarbu sadārdzinājums tiks aprēķināts reizi ceturksnī atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem par būvniecības izmaksu izmaiņām.

No valsts budžeta par “Gaismaspili” 2009.gadā tiks maksāti 29 251 066, 2010.gadā — 38 486 051, 2011.gadā — 49 784 673, 2012.gadā — 23 478 210 lati.

20.jūnijā tika svinīgi iemūrēts LNB pamatakmens. Līdz ar to “Gaismaspils” būvdarbi ir uzsākti.

Pamatakmenī iemūrēta kapsula ar vēstījumu, kuru parakstīja Kultūras ministre Helēna Demakova, arhitekts Gunārs Birkerts un Modris Ģelzis, LNB direktors Andris Vilks, valsts aģentūras “Jaunie “Trīs brāļi”” direktors Zigurds Magone un SIA “RE&RE” valdes priekšsēdētājs Ainārs Pauņiņš.

Vēstījuma autore ir dzejniece Inese Zandere. Vēstījumā teikts: “Jaunās bibliotēkas ēka ir paudzēs spēka sajūta un tajā mēs paši lasām savu nākotni”. (Tas, kā arī kultūras ministres runa, svinīgi atklājot būvdarbus, publicēti LNB tīmekļa vietnē sadaļā “Sākumlapa” → “Uzzini vairāk par jauno LNB!” → “Runas, raksti un viedokļi” (<http://www.lnb.lv/lv/visparigi/uzzini-vairak-par-jauno-lnb/runas-raksti-un-viedokli/vestijums> un <http://www.lnb.lv/lv/visparigi/uzzini-vairak-par-jauno-lnb/runas-raksti-un-viedokli/helenas-demakovas-runa>).

Līdz ar vēstījumu kapsulā tika ievietota 20.jūnija “Latvijas Avīze”, naudas zīme un Jāzepa Vītola skaņdarba “Gaismaspils” notis.

Uz svinīgo ceremoniju bija aicināti vairāki simti cilvēku, kuri kopš pagājušā gadsimta 80.gadu beigām atbalstījuši un veicinājuši LNB projekta virzību. Ielūgto personu vidū bija politiķi, kultūras un mākslas cilvēki, ekonomisti un finansisti, akadēmiskās vides un nevalstiskā sektora pārstāvji.

Kopš **26.jūnija** ikvienam interesantam ir iespēja tiešraidē sekot līdzī notikumiem jaunās LNB būvlaukumā LNB Atbalsta biedrības tīmekļa vietnē www.gaisma.lv. “Gaismaspils” būvlaukums aplūkojams gan tuvplānā — no Valguma ielas Pārdaugavā, gan tālplānā — no Peldu ielas Vecrīgā. Tiešraidi no “Gaismaspils” būvlaukuma paredzēts pārraidīt līdz pat LNB uzcelšanai.

27.jūnijā LNB jaunās ēkas būvlaukumā nocirta 18 kokus. Rīgas domes Vides departamenta Apstādījumu inspekcija bija devusi atļauju koku izciršanai, jo tie bija pārāk lieli, lai pārstādītu. Taču tad, kad bibliotēka būs uzbūvēta, tai apkārt iecerēts iestādīt jaunus kokus. Teritorijas apzaļumošanai tiks izvēlēti jau sagatavoti, ilgga-dīgi koki pārstādīšanai. Tādējādi tiks radīta ne tikai zaļa vide ap “Gaismaspili”, bet tas būs arī pirmais precedents pieaugušu koku pārstādīšanai Latvijā.

(Informāciju sagatavoja valsts aģentūras “Jaunie “Trīs brāļi”” Komunikācijas nodaļas vadītāja Elīna Bīviņa, Rīgas domes Vides departamenta Apstādījumu inspekcijas galvenā speciāliste, inspektore Zemgales priekšpilsētā Leonora Briža, LNB sabiedrisko attiecību vadītāja Ilze Egle, LNB Atbalsta biedrības sabiedrisko attiecību speciāliste Sanita Kitajeva)

Konference “Bibliotēka — interesanta jauniešiem” Īslīcē

16. un 17.maijā Bauskas rajona Īslīces pagasta “Bērzkalnos” notika bērnu literatūrai un bērnu bibliotēku darbam veltīta Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes (LBJLP) un Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Bērnu literatūras centra organizētā divu dienu konference “Bibliotēka — interesanta jauniešiem”.

Ikgadējas konferences par bērnu literatūru tiek rīkotas jau kopš 1996.gada, un līdz 2005.gadam tās notikušas Rīgā. 2006.gadā Daugavpils konferences laikā tika

nolemts turpmāk bērnu literatūras un bibliotēku speciālistu tikšanās rīkot katru gadu citā Latvijas pilsētā, lai pievērstu plašākas sabiedrības uzmanību bērnu literatūrai, lasīšanai un popularizētu bibliotēku pakalpojumus bērniem. 2007.gada maijā bērnu literatūras un bibliotēku darbinieku konference "Bērni un grāmatas: jaunas idejas" izskanēja Madonā.

Starptautiskā konference "Bibliotēka — interesanta jauniešiem" bija veltīta novitātēm un aktualitātēm bērnu un jauniešu literatūrā un bibliotēku darbā ar pusaudžu auditoriju. Bibliotekāri, kuri piedalījās konferencē, varēja iepazīt britu, vācu un lietuviešu progresīvāko pieredzi, kā arī paši dalīties iespaidos par darbu ar konkrētā vecumposma auditoriju, pastāstot par interesantāko programmu, notikumu, projektu vai pakalpojumu.

(Informāciju sagatavoja LNB Bibliotēku attīstības institūta Bērnu literatūras centrs)

"Muzeju nakts" piedāvā daudzveidīgu repertuāru

17.maijā no pulksten 19.00 visā Latvijā muzeji gaidīja apmeklētājus gada populārākajā akcijā "Muzeju nakts". "Muzeju nakts" devīze "Komm morgen wieder" ("Nāc rīt atkal!") ir ne tikai kulinārijas inspirēta (tā sauc Latvijā iecienītās, pēc baltvācu receptes gatavotās pildītās pankūkas), devīze saprotama arī tieši — muzeji aicina apmeklētājus nākt gan nākamajā dienā, **18.maijā**, kad Latvijā tiek atzīmēta Starptautiskā muzeju diena un daudzus Latvijas muzejus var apmeklēt par velti, gan visu turpmāko gadu.

"Muzeju nakts" šogad norisinājās Vācijas kultūras mēneša ietvaros, tādēļ tās tematika bija saistīta ar vācu kultūrvēstures atstātajām zīmēm Latvijā. Programma bija daudzveidīga — ikviens apmeklētājs varēja atrast ko piemērotu un interesējošu sev ne tikai Rīgā, bet arī novados.

Pasākuma mērogs ar katru gadu paplašinās, piedāvājot aizvien daudzveidīgāku kultūras notikumu spektru. "Muzeju nakts" iesaistījās arī muzejiem radniecīgas institūcijas, piemēram, **Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB)**.

LNB aicināja apmeklēt atraktīvu pasākumu kopumu "Späße und Speisen bei Christoph Haberland" pazīstamā vācu arhitekta Kristofa Hāberlanda (1750–1803) celtajā namā Anglikāņu ielā 5, pašreizējā LNB Bibliogrāfijas institūta telpās. Visas iecerētās aktivitātes šogad tika saistītas ar 1795.gadā celtā nama vēsturi, turklāt pavisam ekskluzīvi — tās bija plānotas trīs laika dimensijās.

Pagātnes noskaņās bija iespēja patērzēt ar arhitektu K.Hāberlandu un viņa kundzi, kā arī noskatīties virtuālu prezentāciju par ēkām, kuras viņš savulaik cēlis. Teritorija, kurā izveidojies kvartāls un kurā atrodas Anglikāņu iela, bijusi apdzīvota un apbūvēta jau 13.gadsimta pirmajā pusē. 1211.gada 25.jūlija dokuments liecina, ka šī teritorija nonākusi bīskapa Alberta varā. Kvartāla privātmājas, galvenokārt bagāto Rīgas tirgotāju īpašums, celtas pēc populārā arhitekta K.Hāberlanda projektiem. Viena no krāšņākajām ir Fēgezaka nams Anglikāņu ielā 5, kas ir arī viena no pēdējām arhitekta celtajām ēkām Rīgā. Kopš 1940.gada šeit atrodas Bibliogrāfijas institūts un vairākas citas LNB nodaļas.

Tā kā 1924.gadā Anglikāņu ielā 5 dibināta brīvmūrnieku loža "Jāņuguns", bija iespēja iepazīties arī ar brīvmūrnieku simboliku un pa atslēgas caurumu pavērot brīvmūrnieku izdarības. Anglikāņu ielas 5.nama viesi varēja arī uzzināt daudz interesanta par vācbaltu izdevumiem, kas atrodami LNB Letonikas nodaļas krājumā.

Tagadnē viesus atgriezta atrakcija "Ja es būtu obligātais eksemplārs", kas deva iespēju iepazīt sazaroto grāmatas ceļu no brīža, kad tā nonāk bibliotēkā, līdz tam, kad grāmata nokļūst pie lasītāja. Apmeklētāji varēja spēlēt spēli "Iedabū grāmatu tīmeklī!". Tās dalībnieki piedalījās grāmatas apstrādes procesā un uzzināja, kā grāmatas LNB ik dienu tiek "iedabūtas tīmeklī".

Savukārt uz nākotni pārcēla virtuālais ceļojums pa "Gaismaspili".

**LNB direktors
Andris Vilks un
K.Hāberlands ar
kundzi**

*"Muzeju naktī" LNB
apmeklēja kā lieli, tā
mazi*

DAŽĀDA INFORMĀCIJA - VECĀ UN JAUNĀ GĀRĀTINĒŠANA - ARZEMĀ - PĀGĀJĪBA UN APĒRES - BĒRNI UN JAUNIEŠI BIBLIOTĒKĀS - KONFERENCĒS, SEMINĀRĀS, INTERVĒJUMĀS, VEIKUMĀS, PROBLĒMAS

Vairāk par "Muzeju nakts" pasākumu LNB stāsta Bibliogrāfijas institūta vadītāja **Anita Goldberga**:

Vienas nakts pasaka

Veltījums visiem, kas veidoja, zīmēja, rakstīja, grieza un ločīja, slēdza un vilka, berza un tīrīja, krāva un veda, nesa, rakā un stādīja, iejutās un spēlēja, atdzīvināja un iemiesoja...

Reiz senenos laikos dzīvoja Kristofs ar savu kundzi Hildegardi. Bērnu viņiem nebija, bet galvā dzima neskaitāmas idejas par klasiski skaistiem namiem pilsētā; baznīcām un muižu ēkām visā zemē. Kristofs pamazām kļuva par pilsētas grāvēju un cēlāju, ielikdams savus sapņus un vīzijas lielās pilsētas un citos šīs zemes namos. Pamezdams šo pasauli, Kristofs atstāja leģendas par sevi un desmitiem būvēs iemiesotu stāstu.

Gāja gadi, mainījās būvnieku stili, celtnu veidoli, kāds atkal cēla, citi grāva. Bet vienā Kristofa namā pašā Rīgas centrā kādā pavasara naktī atskanēja dīvainā balsu murdoņa.

Nams atdzīvojās. Iedegās kamīns, lēni iesila podiņu krāsnis... Kāpnēs parādījās mazi gaismas lukturiši. Ierādās kundzes greznās cepurēs un sen neredzētos tērpos. Viņas malkoja tēju, tamborēja un izšuva, lasīja viena otrai jaunākos romānus, šķīstīja pavārgrāmatas un aizstāvēja savus vīrus — tirgotājus. Sarosījās bodnieces, izlikdamas pārdošanai ejošu un arī mazāk pieprasītu preci. Sākās andele un kaut kur fonā atskanēja pilsētas mūzika. Tā bija vācu pilsēta, par ko liecināja arī ciemos atnākušie kaimiņi ar savu ciema kukuli — vācu mēlē sarakstītām gudrībām, kurās ļaudīm šajā naktī vajadzēja ieskatīties.

Zināmas noslēpumainības apdvesta bija murdoņa pagrabstāvā, kur ļaudis sveču gaismā lasīja sarakstus ar iespaidīgiem uzvārdiem, lūrēja pa atslēgas caurumu, no kura dažus bija grūti atraut, un visu mutēs bija kādu tur mūrnieku vārds, ar kuru gan nebija domāti parastie krāšņu mūrētāji. Runāja arī par kaut kādu ložu, bet ne par to, kas teātrī.

Un tur jau viņš nāca!!! Nezin kādēļ reizēm par briesmīgo sauktais Kristofs ar savu kundzi, kura vienmēr izmantoja iespēju koķetēt ar garām ejošajiem kungiem un īpaši jaunsungiem. Kristofs savu Hildegardi par to allaž sarāja un sabučoja reizē, uz ko kundze atbildēja ar sava vīra būvēto namu slavināšanu, nopelnu pilsētas vēsturē uzskaitīšanu un slaveno frāzi par savu Kristofu: "**Klein aber mein!**"

Kaut kas Kristofam tomēr likās savādi... Nekad vēl daudzus gadus desmitus atpakaļ viņš nebija sava nama smalkajās kāpnēs redzējis gandrīz visus savus citus būvētos namus slīdošās bildēs. Un to bija tik daudz! Tajās bildēs jocīgā kārtā bija nokļuvusi arī viņš pats ar Hildegardi, kura gan vairāk izskatījās pēc kādas krievu carienes. Tur uz celtnu fona slīdēja pāžs, kāda viņam nekad nebija bijis, un kāda mistiska jauna dāma... Ak, Hildegard!

Vēl viņu mazliet mulsināja šurp atklīdušās ziņas par kaut kādu tīmekli nama pagalmā, kur ļaudis stāvēt rindā, lai tajā kaut ko iedabūtu?

Pavisam jocīgas šķīta runas par kādu tur Gaismaspili bildēs, jo vai tad viņš savā laikā būtu cēlis tumsas pilis?

Bet ļaužu straumes plūda garām, visi priecājās par iespēju sasveicināties un parunāties ar slaveno meistaruru un viņa iznesīgo un valodīgo kundzi. Tas viss cēla Kristofa pašapziņu, jo liecināja par viņa nozīmīgumu pilsētas vēsturē, un Kristofs izbaudīja iespēju grozīties savu panākumu gaisotnē.

Ļaudis nāca un gāja... Arī nama iemītnieki izbaudīja šīs pavasara nakts burvību. Viņiem nebija daudz naudas. Patiešībā viņi uzbūra šo nakti no nekā. Ar savām rokām un iztēli.

Viņi it kā dzīvoja otru dzīvi ar citām domām un izjūtām, prieku un sāpēm, mīlestību un šaubām. Dīvainā kārtā šī neparastā nakts viņus satuvināja.

Reibīgi smaržoja plaukstošie ceriņi, un kastaņi dūra savas sveces debesīs, lai aizķertu kādu mākoņa maliņu ar veldzējošām lietus lāsēm. Par laimi mākonis bija sapīnīns savās naktsbiksēs un, tikai nedaudz pamirkšķinot savu aci, samērcēja tos, kas mēģināja ielekt mākoņa zīmētajā atspulgā uz pagalma bruģa.

Es arī šajā naktī biju. Kliņģeru lietiņš nenolija, un medus aiztecēja man gar lūpām. Bet uz vienas kājas palēkāt es tomēr dabūju. Varbūt tāpēc, šo pasaku stāstot, manās acīs ir asaras. Prieka vai skumju — ļauju minēt jums!

Arī apgāds "Zvaigzne ABC" šogad pievienojās akcijai "Muzeju nakts" un gaidīja apmeklētājus apgāda grāmatnīcās visā Latvijā no plkst. 19.00 līdz 02.00 naktī. Apgāds bija sarūpējis interesantu programmu ar dziesmām, rotaļām un dažādu mākslinieku piedalīšanos. "Muzeju nakts" laikā visās "Zvaigzne ABC" grāmatnīcās pilnīgi visas apgāda izdotās grāmatas varēja iegādāties par puscentu.

(Informāciju sagatavoja LR Kultūras ministrijas

Muzeju valsts pārvaldes referente Gundega Dreiblate,

Muzeju valsts pārvaldes sabiedrisko attiecību speciāliste

Astra Spalvēna, LNB sabiedrisko attiecību speciāliste

Signe Valtīņa un apgāda "Zvaigzne ABC" Reklāmas

un mārketinga daļa)

Pasniegtas "Trešā tēva dēla" balvas

18.maijā, godinot bibliotēku un pašvaldību veiksmīgo sadarbību publisko bibliotēku attīstības projekta ietvaros, Dailes teātrī tika pasniegta "Trešā tēva dēla balva".

"Trešā tēva dēla balva" tika piešķirta trīs nominācijās. Balvas par veiksmīgāko rajona galvenās bibliotēkas sadarbību ar pašvaldībām saņēma Ventspils bibliotēka un Ventspils pilsētas dome, Bauskas Centrālā bibliotēka un Bauskas pilsētas dome, Preiļu Galvenā bibliotēka un Preiļu novada padome, Valmieras bibliotēka un Valmieras pilsētas dome, Salaspils novada bibliotēka un Salaspils novada dome.

Par veiksmīgāko pilsētas vai novada bibliotēkas sadarbību ar vietējo pašvaldību balvu saņēma Saldus pilsētas bibliotēka un Saldus pilsētas dome, Auces pilsētas bibliotēka un Auces pilsētas dome, Latgales Centrālā bibliotēka un Daugavpils pilsētas dome, Staiceles pilsētas bibliotēka un Staiceles pilsētas dome, Saulkrastu pilsētas bibliotēka un Saulkrastu pilsētas dome.

Bet par veiksmīgāko pagasta bibliotēkas sadarbību ar vietējo pašvaldību "Trešā tēva dēla balvu" balvu pasniedza Kabiles pagasta bibliotēkai un Kabiles pagasta padomei, Zaļenieku bibliotēkai un Zaļenieku pagasta padomei, Medumu pagasta bibliotēkai un Medumu pagasta padomei, Priekuļu pagasta bibliotēkai un Priekuļu pagasta padomei, Rīgas Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēkai "Vidzeme" un Rīgas domei.

Balvas pretendenti tika vērtēti pēc šādiem kritērijiem: vispārējā sadarbība starp pašvaldību un bibliotēku, pašvaldības ieguldījums bibliotēkas infrastruktūras sakārtošanā, bibliotēkas pieejamības veicināšanā un bibliotēkas personāla attīstībā, bibliotēkas spēja kalpot par socializācijas centru, pašvaldības informācijas pieejamība vietējā bibliotēkā un bibliotēkas publicitātes veicināšana.

(Informāciju sagatavoja Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansētā projekta sabiedrisko attiecību vadītājs Kaspars Rūklis)

Pasākums "Pārventas stāsts turpinās..."

Projekta "Kurzemes nemateriālais mantojums kurzemnieku stāstos" ietvaros paredzēts apzināt un pulcināt Kurzemes novada stāstniekus, dodot iespēju katram izpausties, runājot savas puses izloksnē un stāstot savā pusē dzirdētos stāstus, pierakstītās pasakas un anekdotes. Tā tiek popularizēts senākais informācijas izplatīšanas veids — stāstīšana, kas ir nemateriālā kultūras mantojuma pārmantošanas pamatā. Vairākās vietās Kurzemē jau iedibinātas stāstu vakaru tradīcijas: Amatu mājā Ventspilī notiek vakarēšana pie saimes galda ar stāstiem un stāstnieka amata popularizēšanu; Pūres bibliotēka organizē "Pasakainās piektdienas" bērnu audzēkņiem un viņu vecākiem un vecvecākiem; Pārventas bibliotēkas darbinieces vāc un apkopo Pārventas iedzīvotāju stāstus; Džūkstes muzejā notiek pasaku stāstīšana ar pārģērbšanos pasaku tēlu tērpos; Bunkas kultūras namā tiek apkopoti kolhoza laiku stāsti; Saldus Tūrisma informācijas centra biedrība "Kursas vārti" rīko nodarbinības tradicionālās kultūras pamatu apgūšanai, tai skaitā pasaku un teiku stāstīšanu.

Projektu atbalsta Valsts kultūrkapitāla fonds, īsteno Saldus pilsētas bibliotēka sadarbībā ar 10 dažādām organizācijām Kurzemē, tai skaitā Ventspils Pārventas bibliotēku un Amatu māju.

18.maijā Ventspils Pārventas bibliotēkā notika projekta pirmais pasākums "Pārventas stāsts turpinās..."

Stāstniekiem tika piedāvātas stāstītprasmju pilnveidošanas iespējas — nodarbinības stāstu veidošanas pamatprincipu apgūvē, lekcijas par līdzīgu pieredzi citur Eiropā, citu Kurzemes stāstnieku pieredzes apgūšana un savas pieredzes popularizēšana kopīgos pasākumos pie sadarbības partneriem. Dokumentējot stāstnieku pasākumus, nodarbinības un pētniecisko darbību, tiks apkopoti materiāli — Kurzemes stāsti un pasakas, to stāstītāji, lokālo izloksņu savdabība, kas liecinās par nemateriālā kultūras mantojuma apgūšanas iespējām, tā saglabāšanu un popularizēšanu.

(Informāciju sagatavoja Saldus pilsētas bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciāliste Sarma Ūpe)

Pēc telpu remonta un iekārtošanas darbiem atkal atvērta LU bibliotēkas Ekonomikas zinātņu bibliotēka

20.maijā pēc telpu remonta un iekārtošanas darbiem tika atvērta viena no Latvijas Universitātes bib-

liotēkas (LUB) nozaru bibliotēkām — Ekonomikas zinātņu bibliotēka.

Ekonomikas zinātņu bibliotēka atrodas LU Ekonomikas un vadības fakultātē, kurā ir ne tikai lielākais studējošo skaits LU, bet arī lielākais lasītāju skaits salīdzinājumā ar citām LUB nozaru bibliotēkām. Ekonomikas zinātņu bibliotēkas krājumu veido apmēram 75 000 vienību, aktīvo lasītāju skaits uz 2008.gada 1.janvāri bija aptuveni 5000 personu, bet apmeklējumu skaits gadā ir apmēram 36 000. Tāpēc arvien aktuālāka bija nepieciešamība paplašināt bibliotēkas telpas, lai piedāvātu lasītājiem plašāku darba vidi, kurā gatavoties studijām un pavadīt brīvo laiku.

Pēc remonta Ekonomikas zinātņu bibliotēkas lasītāva papildus ieguvusi divas jaunas telpas. Vienā lietotājiem pieejamas 16 jaunas datorvietas, bet otrā — "klusajā lasītavā" — lietotāji var izmantot 25 jaunas darba vietas. Pateicoties bibliotēkā uzstādītajai jaunajai daudzfunkcionālajai iekārtai, ir iespējams saņemt arī krāsainas izdrukas un kopijas.

(Informāciju sagatavoja LU Preses centrs)

Jauno lasītāju "Plašā apvāršņa konkurss" noslēdzies

Latvijas Nacionālā teātra Baltajā zālē **31.maijā** noslēdzās jaunajiem lasītājiem rīkotais "Plašā apvāršņa konkurss". Tajā tika noskaidroti 24 uzvarētāji, kas saņēma galveno balvu — iespēju piedalīties jauno lasītāju vasaras nometnē "Plašā apvāršņa pilsēta" un Dailes teātra piešķirtās īpašās balvas — ielūgumus uz mūziklu ģimenei "Jāzeps un raibais brīnumsapņu mētelis".

Konkurss notika jau otro gadu, tajā piedalījās 2100 bērni, kas ir gandrīz divas reizes vairāk nekā pērn. Konkursa mērķis bija pievērst uzmanību tiem bērniem, kas lasa, parādīt viņus sabiedrībai, veidot pozitīvu attieksmi pret lasīšanu un mazināt izplatīto aizspriedumu, ka bērni vairs nelasa grāmatas.

Šā gada īpašais uzdevums finālistiem bija kopīgi izveidot *Baltā Vilka grāmatu plauktu*. Šāds plaukts ar pašu bērnu izvēlētām grāmatām varētu atrasties jaunās Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Bērnu literatūras centrā. Katrs bērns nāca ar savu pārdomātu, argumentētu un ļoti personisku ieteikumu iemīļotajai grāmatai. Bija vērojama liela izvēles dažādība, negaidīti liela bija izpratne un emocionalitāte bērnu attieksmē pret latviešu klasiku — Jāņa Jaunsudrabiņa, Aleksandra Grīna, Anšlava Eglīša u.c. darbiem. Bērniem nācās īsā laikā koncentrēties arī diviem diezgan grūtiem literāriem testiem — "Citātu testam" un "Pāru testam", kurā bija jāatrod literāras sakarības starp šķietami nesaistītiem vārdiem.

Fināla norisi vadīja Latvijas Nacionālā teātra aktieris Gundars Grasbergs un rakstniece, Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes valdes locekle, konkursa idejas iniciatore Inese Zandere. Žūrijā piedalījās Jāņa Rozes apgāda galvenā redaktore Renāte Punka, literatūras kritiķis Arno Jundze, Dailes teātra aktieris Juris Bartkevičs, LNB Atbalsta biedrības valdes priekšsēdētāja Undīne Būde un māksliniece Anita Paegle.

Uzdevumā "Ģimene un grāmata" bērni stāstīja par grāmatām, kuras vajadzētu izlasīt arī vecākiem. To vērtēja Vecāku žūrija — filozofijas pasniedzēja un 3 bērnu mamma Signe Mežinska, literatūras apskatniece un žurnāla "Rīgas Laiks" literārā konsultante, 2 bērnu mamma Guna Kalniņa, jurists un 2 dēlu tēvs Jānis Brazovskis. Šajā uzdevumā atklājās tik liela bērnu vēlēšanās "audzināt un pāraudzināt" savus vecākus, ka žūrija beigās vēlējās atklāt mazu noslēpumu: "Vecāki arī ir cilvēki...".

Garās fināla stundas kopā ar lasošajiem bērniem pie Baltās zāles klavierēm pavadīja komponists Valdis Zilveris. Lielu atbalstu konkursam sniedza Latvijas teātri — telpas un balvas piešķīra Latvijas Nacionālais, Dailes un Valmieras teātris, gan šo teātru, gan arī Jaunā Rīgas teātra aktieri piedalījās konkursa norisē. Konkursa rīkošanā aktīvi iesaistījās arī Rakstniecības, teātra un mūzikas muzejs un bibliotēku speciālisti Daugavpilī, Saldū, Jēkabpilī, un Valmierā.

Latvijas Televīzijā jauno lasītāju konkursa finālu varēja redzēt jūlija beigās. Šajā laikā tika pasniegta arī Jāņa Baltvilka gada balva bērnu literatūrā un grāmatu mākslā. Šogad Baltvilka balva kļuva starptautiska — pirmo reizi to saņēma arī viens Baltijas jūras reģiona valstu rakstnieks, kura grāmata izdota latviešu valodā, un šī darba tulkotājs.

(Informāciju sagatavoja programmas "Baltā Vilka grāmatas" pārstāvji)

Medicīnas datubāzes ārstu ikdienas darbā

Maija beigās tika panākta vienošanās starp Latvijas Medicīnas bibliotēku (LMB) un Latvijas Ārstu biedrību par astoņu kredītpunktu piešķiršanu ārstiem, kuri apmeklēs LMB apmācības "Medicīnas informācijas meklēšana elektroniskajos resursos", saskaņā ar "Nolikumu par ārstu speciālistu sertifikāciju Latvijā". Šāds lēmums tika pieņemts Latvijas Ārstu biedrības valdes sēdē.

Trīs nodarbību laikā bibliotēkas darbinieki piedāvā ārstiem apgūt medicīnas informācijas meklēšanas pamatus, informācijas meklēšanu datubāzē *PubMed (Medline)* un zinātniski pamatotus (*evidence based*) medicīnas resursus. Pirmos apliecinājumus par LMB apmācību apmeklēšanu saņēma deviņi ārsti no Linezera slimnīcas.

Kopš 2005.gada bibliotēkai ir veiksmīga sadarbība ar Medicīnas profesionālās izglītības centru medicīnas māsu apmācīšanā un kredītpunktu piešķiršanā. 2006./2007.mācību gadā LMB organizējusi 180 nodarbības medicīnas māsām.

Iespēja izmantot medicīnas datubāzes ir lielisks informacionāls papildinājums ārstu ikdienas darbam, pieredzei un zināšanām. Apzinoties, cik svarīga mūsdienu sabiedrībā ir prasme ātri un efektīvi iegūt informāciju, LMB tika izstrādāta mācību programma veselības aprūpes speciālistiem. Liekot lietā iegūtās zināšanas, elektronisko resursu izmantošana veiksies ātrāk, vienkāršāk un efektīvāk.

LMB ir lielākā valsts nozīmes bibliotēka Latvijā, kas piedāvā informāciju veselības un vides jautājumos, medicīnas zinātnēs un sociālajā aprūpē. Nozīmīga bibliotēkas krājuma sastāvdaļa ir medicīnas datubāzes, kurās

rodami raksti no pasaules nozīmīgākajiem citējamiem žurnāliem, medicīnas rokasgrāmatām, ārstēšanas vadlīnijām, kā arī videomateriāli, sistemātiskie apskati, informācija pacientiem un cita jaunākā informācija.

(Informāciju sagatavoja LMB Komunikācijas nodaļas vadītāja Ilona Kauce)

Valdība akceptē "Bibliotēku likuma" grozījumus

3.jūnijā Ministru kabinets akceptēja "Bibliotēku likuma" grozījumus.

Likumprojekts paredz izdarīt redakcionālus labojumus, kas saistīti ar administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanu un rajona pašvaldību reorganizāciju. Pēc 2009.gada vietējo pašvaldību vēlēšanām pašvaldības reģiona galvenā bibliotēka būs novada vai republikas pilsētas galvenā bibliotēka.

Lai nodrošinātu bibliotēku darbu reformētajās vietējo pašvaldību teritorijās pēc 2009.gada vietējo pašvaldību vēlēšanām, likumprojektā iekļauta tiesību norma par likuma stāšanās spēkā 2009.gada 1.jūlijā.

Likumprojektā noteikta kārtība reģiona galvenās bibliotēkas statusa piešķiršanai un tās darba finansēšanai. Reģionu galveno bibliotēku akreditācija tiek veikta kopš 2005.gada. No 2005. līdz 2007.gadam akreditētas 25 reģionu galvenās bibliotēkas. 2008.gadā paredzēts akreditēt divas un 2009.gadā — vienu reģiona galveno bibliotēku.

Saskaņā ar "Bibliotēku likuma" 9.panta trešo daļu bibliotēku akreditācija veicama reizi piecos gados. Tāpēc likumprojektā paredzēts papildināt "Bibliotēku likuma" pārejas noteikumus ar jaunu punktu, kurā noteikts, ka bibliotēku akreditācijas apliecības, kas izsniegtas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, ir spēkā līdz attiecīgas bibliotēkas akreditācijas termiņa beigām.

(Emīlija Kozule, LETA, 03.06.2008.)

Grāmatizdevēji pauž neapmierinātību ar grāmatniecības nozares administrēšanu

3.jūnijā Latvijas Grāmatizdevēju asociācija (LGA) un vairākas ar grāmatniecības nozari saistītas nevalstiskās organizācijas ir vērsušās pie Ministru prezidenta Ivara Godmaņa, Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētāja Jāņa Strazdiņa un Kultūras ministres Helēnas Demakovas, iesniegumā paužot satraukumu par LR Kultūras ministrijas (LR KM) pārziņā esošās literatūras un grāmatniecības nozares administrēšanu, finansējuma samazinājumu un veidu, kā tiek īstenota KM sadarbība ar nozares nevalstiskajām organizācijām.

Neapmierinātības iemesls ir LR KM jaunās Literatūras un grāmatniecības padomes nolikums, kurā kā trīs "neatkarīgus" ekspertus paredzēts pieaicināt Latvijas Grāmatnieku ģildes (LGG) pārstāvjus. Kā zināms, LGG veido tikai četri lielākie grāmatu apgādi — "Jānis Roze", "Zvaigzne ABC", "Valters un Rapa" un "Jumava".

Pēc iesnieguma autoru domām, "ar jauno padomes nolikumu tiek apdraudēts caurspīdīgs lēmumu pieņemšanas princips LR KM", jo padomē vairs nav deleģātu no tādām ilglaicīgi pastāvošām literatūras un grā-

matniecības nevalstiskajām organizācijām (NVO) kā Latvijas Rakstnieku savienība, LGA, Latvijas Poligrāfijas uzņēmumu asociācija, Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome, Latvijas Grāmatirgotāju asociācija, Latvijas Literatūras centrs.

Grāmatizdevēju pārstāvjus neapmierina arī ikgadējs valsts atbalsta samazinājums Latvijas lielākajai radošajai industrijai — grāmatu izdošanai. Kaut arī tiek atzīts, ka literatūra, prese un poligrāfija ir lielākā radošā industrija Latvijā, tai ir vismazākais valsts atbalsts pārējo radošo industriju vidū.

Šāds neproporcionāls valsts atbalsts radošajai industrijai, kas citu radošo industriju vidū maksā lielāko nodokļu apjomu, būtiski kavē nozares izaugsmi, spēju dot papildu ieguldījumu valsts, līdz ar to arī ekonomikas attīstībā.

Kaut arī memorandā "Kultūra 2010" paredzēts Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) finansējuma pieaugums 10% ik gadu, tomēr reāli finansējums nacionālajai literatūrai un grāmatniecībai samazinās: laikā no 2003. līdz 2007.gadam VKKF literatūras nozares finansējums samazinājies par 11%, turklāt, ja neņemtu vērā žurnāla "Karogs" finansējuma pieaugumu, šis kritums būtu vēl dramatiskāks — 27,2%.

Kultūras programmas "Lasīšanas veicināšana" finansējums 2008.gadā samazināts par 40% — no 100 000 uz 60 000 latu. Dažos pēdējos gados ir samazināts finansējums jauno grāmatu iegādei bibliotēkām.

VKKF finansējums literatūras un grāmatniecības nozarei 2008.gadā ir samazinājies par aptuveni 58 000 latu jeb 10% attiecībā pret 2007.gadu.

Latvijas literatūrā un grāmatniecībā iesaistītās organizācijas uztrauc LR KM nepamatoti negatīvā attieksme pret biedrību "Latvijas Literatūras centrs" (LLC) un tās darbības kavēšana. LLC ir vadošā nozares organizācija, kas popularizē Latvijas literatūru un grāmatniecību ārzemēs, veicina Latvijas literatūras darbu izdošanu ārvalstīs, pārstāv nozari starptautiskos literatūras un grāmatniecības pasākumos, veido pozitīvu Latvijas tēlu starptautiskā arēnā.

LLC biedru vidū ir Vaira Viķe-Freiberga, Nora Ikstena, Liāna Langa un citi ievērojami Latvijas literāti.

Iesnieguma autori uzskata par nepamatotu VKKF padomes 2008.gada 31.janvāra lēmumu, ar kuru bez argumentēta pamatojuma anulēts LLC piešķirtais finansējums Latvijas dalības viesu valsts statusā Gēteborgas grāmatu gadatirgū nodrošināšanai.

Iesnieguma autori lūdz minētos faktus un problēmas izskatīt tuvākajā valdības un NVO sadarbības memoranda padomes sanāksmē, pieaicinot vēstuli parakstījušo NVO pārstāvjus un kultūras ministri, izvērtēt VKKF nozaru finanšu līdzekļu sadales principus un iesniegt priekšlikumus VKKF un valsts sabalansētam literatūras un grāmatniecības nozares finansiālajam atbalstam 2009.gadā.

(Informāciju sagatavoja LGA izpilddirektore Dace Pugača)

Uzsāk jaunās Pārventas bibliotēkas celtniecību

19.jūnijā Ventspilī, Tārgales ielā 4, notika Pārventas bibliotēkas jaunās ēkas svinīga pamatakmens ielikšanas ceremonija. Pasākumā piedalījās LR Kultūras minis-

tre Helēna Demakova, Ventspils pilsētas domes amatpersonas, bibliotēku speciālisti, Pārventas iedzīvotāji.

Jaunā Pārventas bibliotēkas ēka tiek celta vietā, kur kopš 1874.gada atradās "Smiltnieku" māja. Tagad šī vēsturiskā māja ar daļu iedzīves pārvietota uz Ventspils Piejūras brīvdabas muzeju.

Pēc projekta autora — arhitektu biroja "India" — ieceres bibliotēkas ēka tiks veidota kā noapaļots trīsstūris divos līmeņos. Jaunā bibliotēka kalpos kā informācijas, kultūras un sabiedriskais centrs. Bez ierastajām pieaugušo un bērnu grāmatu nodaļām bibliotēka būs piemērota dažādu izglītojošu un kultūras pasākumu, izstāžu un nelielu koncertu organizēšanai.

Pārventas bibliotēkas būvniecību veiks SIA "Pilsbūve". Būvniecības kopējās izmaksas tiek lēstas 2,64 miljonu apmērā. Projektu finansēs Ventspils pašvaldība, piesaistot valsts budžeta līdzekļus.

Pārventas bibliotēku ekspluatācijā paredzēts nodot 2009.gada pavasarī.

Ar Pārventas bibliotēkas celtniecības uzsākšanu tiek turpināta Ventspils pilsētas bibliotēku tīkla attīstība.

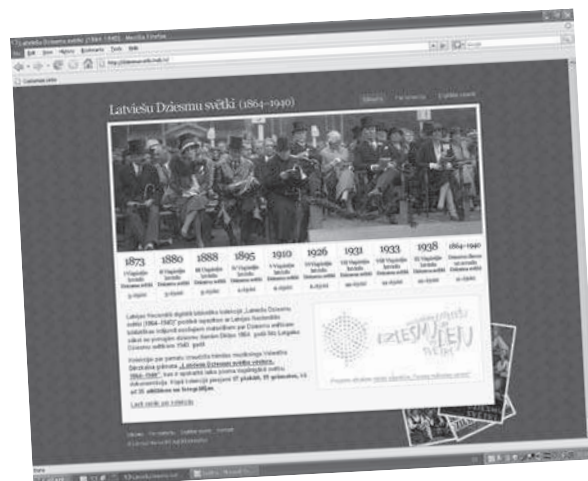
(Informāciju sagatavoja Ventspils bibliotēkas Pārventas bibliotēkas vadītāja Igeta Gredzena)

Atklāj digitālo kolekciju "Latviešu dziesmu svētki (1864–1940)"

20.jūnijā Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) un Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka (LNDB) pirmsjāņu noskaņās ar alu un sieru atklāja digitālo kolekciju "Latviešu Dziesmu svētki (1864–1940)". Kolekcija rodama tīmekļa vietnē <http://dziesmusvetki.lndb.lv>.

LNDB kolekcija "Latviešu Dziesmu svētki (1864–1940)" piedāvā iepazīties ar LNB krājuma materiāliem par Dziesmu svētkiem sākot no pirmajām dziesmu dienām Dikļos 1864.gadā līdz Latgales Dziesmu svētkiem 1940.gadā. Kolekcijai par pamatu izraudzīta vispilnīgākā svētku dokumentācija, ko savā monumentālajā darbā "Latviešu Dziesmu svētku vēsture (1864–1940)" atspoguļojis trimdas muzikologs Valentīns Bērzkalns. Grāmata izdota Ņujorkā 1965.gadā. Autora tiesību mantiniece atraitne Ženija Bērzkalne atļāvusi šo darbu digitalizēt.

Kopā kolekcijā pieejami 17 plakāti, 19 grāmatas, kā arī 35 atklātnes un fotogrāfijas. Plakāti, atklātnes un fotogrāfijas pieejamas JPG, savukārt grāmatas — PDF formātā. Grāmatu datnes veidotas, izmantojot tekstu atpazīšanu (*Optical Character Recognition, OCR*), kas ļauj

meklēt informāciju grāmatu pilntekstā. Digitālajiem objektiem iespējams pievienot komentārus. Kolekcijā apskatāmi arī tādi autentiski dokumenti kā Dziesmu svētku "vadoņi", kas laika gaitā kļuvuši arvien apjomīgāki, ietverot svarīgu informāciju par dziesmu svētkiem kopumā, aprakstus par svētku organizēšanu, īsas mūziķu biogrāfijas, svētku norises plānus, koncertprogrammas, dziesmu tekstus, koru un dziedātāju sarakstus, kā arī ziņas par Rīgas muzejiem, izstādēm, satiksmes līdzekļiem, viesnīcām, valsts un pašvaldības iestādēm, ārstiem.

Digitālās kolekcijas "Latviešu Dziesmu svētki (1864–1940)" veidošana turpināsies, digitalizējot 1968. gadā izdoto Valentīna Bērzkalna grāmatu "Latviešu Dziesmu svētki trimdā".

(Informāciju sagatavoja LNB sabiedrisko attiecību vadītāja Ilze Egle)

Latvijas Televīzija demonstrē dokumentālu filmu par bibliotēku modernizāciju Latvijā

22.jūnijā Latvijas Televīzijas (LTV) 1.kanālā bija skatāma dokumentālā filma "Anastasija", kas vēsta par bibliotēku modernizāciju Latvijā.

Filma "Anastasija" ir tikai viens no aizkustinošākajiem stāstiem, kas atspoguļo 874 Latvijas bibliotēkās ienākušās pārmaiņas, to darbinieku un apmeklētāju dzīves pēc projekta "Trešais tēva dēls" laikā veiktās bibliotēku modernizācijas.

Filma aizved skatītāju uz mazu, ar malku apkurināmu bibliotēku Preiļu rajona Vārkavas novada Vanagos un iepazīstina ar tās galveno varoni — bibliotekāri Anastasiju Vaivodi.

Anastasija ir 64 gadus veca kundze, kas visu mūžu nostrādājusi bibliotēkā, nekavējot nevienu darba dienu. Savā ikdienā Anastasija nodrošina aptuveni 300–400 pagasta iedzīvotājus ar socializēšanās iespējām, rīkodama dažādus kultūras pasākumus, konsultē lasītājus par pieejamo literatūru un nu jau pēc notikušās bibliotēkas modernizācijas un internetizācijas māca apmeklētājus lietot datortehniku un apgūt internetu. Blakus savai bibliotekāres ikdienai Anastasija kopā ar vīru vieni paši audzina piecus mazbērņus, uztur saimniecību un kopj lopus, nenogurdami un nezaudēdami dzīvesprieku.

(Informāciju sagatavoja Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansētā projekta sabiedrisko attiecību vadītājs Kaspars Rūklis)

Apstiprina kārtību valsts budžeta mērķdotāciju piešķiršanai pašvaldībām bezmaksas interneta lietošanai bibliotēkās

30.jūnijā LR Ministru kabinets apstiprināja noteikumus par kārtību, kādā piešķir valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldībām, lai nodrošinātu iespēju pašvaldību bibliotēkās bez maksas izmantot internetu un datorus.

Mērķdotācijas apmēru aprēķinās valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas" un līdz 2008.gada

15.septembrim iesniegs Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā (RAPLM).

Mērķdotāciju piešķirs, lai pašvaldības segtu izmaksas, kas radušās no 2008.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas ietvaros par ierīkotā interneta, datubāzu abonēšanas pakalpojumiem, piegādātās datortehnikas, bibliotēku informācijas sistēmas, serveru apkopes un uzturēšanas pakalpojumiem un par izveidotās infrastruktūras vienotā pirmā līmeņa palīdzības dienesta pakalpojumiem.

RAPLM ir paredzējusi šim gadam finansējumu 1 000 000 latu apmērā, lai nodrošinātu iespēju pašvaldību bibliotēkās bez maksas izmantot internetu un datorus.

(Emīlija Kozule, LETA, 30.06.2008.)

Kultūras ministrijas izdevumi tiks samazināti par 1,13 miljoniem latu

30.jūnijā, ņemot vērā valdības lēmumu par valsts pamatbudžeta izdevumu ierobežošanu, LR Kultūras ministrija (LR KM) samazināja šā gada budžetu par 1 131 833 latiem.

LR KM un padotības iestādēs samazinātas 61,5 amata vietas, izdevumi ārstata darbinieku algošanai, kā arī piemaksu un prēmiju apjomi.

Programmā "Kultūrpārvaldība" samazināti izdevumi atlīdzībai, precēm un pakalpojumiem, kā arī kapitālajiem izdevumiem.

Apakšprogrammā "Filmu nozare" samazināts finansējums ārstata atalgojumiem.

Apakšprogrammā "Mākslas un literatūra" samazināti reprogrāfiskās reproducēšanas izdevumi, programmā "Kultūrizglītība" — līdzekļi atlīdzībai, programmā "Kultūras mantojums" — dotācijas atlīdzībai, samazinot amata vietu skaitu muzejos, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā, valsts aģentūrā "Kultūras informācijas sistēmas", Valsts arhīvu ģenerāldirekcijā, "apcērpot" arī tēriņus precēm un pakalpojumiem, kā arī kapitālajiem izdevumiem.

Valsts kultūrkapitāla fondam samazināta dotācija ārstata atalgojumam, bet apakšprogrammā "Kultūras infrastruktūras attīstība" samazināta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un izdevumi atlīdzībai.

LR KM apgalvo, ka finanšu pārdale neietekmēs kopš 2005.gada uzsākto algu paaugstināšanas programmu saskaņā ar "Memorandu 2010".

(Informāciju sagatavoja KM sabiedrisko attiecību speciāliste Kristīne Zvirbule)

Sastādījusi Elita Lazda

Lūdzam informēt par svarīgiem notikumiem Jūsu bibliotēkā!

Tālr.: 67969132

E-pasts: Biblioteku.Pasaule@lnb.lv